LIETUVIŲ DIENOS

LIETUVOS KONSULAS KANADOJE DR. JONAS ŽMUIDZINAS

LITHUANIAN DAYS

JUNE 1973

1973 M. BIRŽELIO MĖN.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1973, birželis Nr. 6 (135)
Eina XXIV metai
June, 1973 No. 6 (135)
Volume XXIV

Redakcinė kolegija / Editorial Staff

DALILA MACKIALIENĖ □ PRANAS GASPARONIS
□ VACYS PRIŽGINTAS □

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

ANTHONY F. SKIRIUS

Administratorius / Circulation Manager

GEDIMINAS RUKŠĖNAS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.
Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taiso ir tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį.
Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subsription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr kaina 90 centų. Single copy 90 c.

Prenumerata metams $9.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $9.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $15.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California"

TURINYS / CONTENTS

Oi, neverk, motinėle. Eliėraštis iš Lietuvos. .. 3
Diplomato ir literato keliu. 2
Dr. J. žmuidzino 75 m. sukakčiai.
Prel. L. Tulaba, Lietuva ir mes. 7
Paskaitos mintys.
M. Makrickas, Lenkai. Beletristika. 9
Jonas Aistis — POEZIJA. 12-13
Jonui Aisčiui mirus — eulogija. 13
Netekus dail. A. Dociaus. Brn. Brazdžionis. .14
KNYGOS IR AUTORIAI. 15
Recenzijos, kronika.
Dail. Rasos Arbaitės darbai ir laimėjimai. .. 16
VEIDAI IR VAIZDAI. 17

ENGLISH SECTION

Genocide Day. 18
Lithuanians in a Free America... 19
A Ballad, a poem by J. Aistis. 19
Strive for Freedom. 20
Here & There, This & That. 20
IN Memoriam. 21
Dr. J. Pajaujis.
LITHUANIANS MAKE NEWS. 21

VEIDAI IR VAIZDAI. 22
Lietuvių Radijo Programos. 23

"Lietuvių Dienų" METINIS PIKNIKAS

šiemet įvyksta rugsėjo 23 d., Burbanke, Calif., nuolatinėje vietoje.

Piknike, kaip ir ankstesniais metais, bus skirstomos burtų keliu **dovanos skaitytojams.** Dovanų šiemet ypatingai gausu: 19 inčių nešiojamas TV aparatas, dailininko Viktoro Vizgirdos paveikslas; daug knygų ir plokštelių. Įsigiję iš anksto bilietus, nesigailėsite.

Speciali dovana bus skiriama tik į šį pikniką atsilankiusiems.

Pikniko metu gera proga susitikti su žurnalo leidėjais, redaktoriais ir skaitytojais bei spaudos rėmėjais, kurių visuomet prisirenka gausiai net iš tolimiausių vietų. Tat iki pasimatymo! Adm-ja

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Dr. Jonas žmuidzinas, Lietuvos Gen. konsulas Kanadoje, Toronte.

žiūr. iliustruotą reportažą šio nr. 4 ir 5 psl.

Consul - General Dr. Jonas žmuidzinas celebrates 75th anniversary.

A descendant of generations of the sturdy Lithuanian frontier souththerners of Dzūkija, J. žmuidzinas was born into a family of wealthy farm owners (b. 1898), the youngest of seven children.

J. žmuidzinas was schooled in Voronezh at a Lithuanian High School evacuated from Panevėžys during WW I. He graduated after returning to Kaunas in 1920.

From 1924 studies were continued in France: University of Montpellier, then Univ. of Paris (D. of Law in 1929). From 1930 he entered the Lithuanian Foreign Service and held advancing assignments in London (1232-1937). From 1938 to 1940 he was at the Foreign Ministry in Kaunas, and was the capital's correspondent for the American Associated Press.

Dr. J. žmuidzinas spent 1947 - 1951 in England and then left for Canada. Since 1962 he is Lithuania's Consul - General there, in Toronto, Ont.

His literary work was started even before his diplomatic activities — from his days of schooling. This is characteristic of many Lithuanian diplomats: Jurgis Baltrušaitis, Jurgis Savickis, Ignas Šeinius, Oscar Milosz. Jonas žmuidzinas has surpassed his predecessors by the scientific and hitorical works he accomplished, including the famous Lithuanian Statute of 1529 which he is concluding to render into French as his anniversary is here.

Paskutinis / Back Cover

Dail. Aif. Dociaus (ž. 14 psl.) dailės darbai:
1. Habitat, 87; 2. Kompozicija; 3. Vinietė.

Some reproductions of the late artist Alfinsas Docius (see page 14):
1. Habitat, 87; 2. A Composition; 3. A Vignette.

OI, NEVERK, MOTINĖLE...

Oi, neverk, Motinėle, jei Tavo sūnus
Geležiniais vėl buvo apkaltas...
Jis gi priėmė pančius, kaip Dievo siųstus,
Už jaunimą, už visą mūs tautą!

Nors jo rankos nekyla altoriaus aukoj,
Nedalina jos dangiškos duonos, –
Jos su Kristum Golgotos kalvos aukštumoj
Atpirkimą ir šviesą sruvena.

Nedejuokite, Mama, skaudžiai naktimis,
Tarsi Baltijos jūra audringa.
Paklausykit, kaip meldžias vaikučių širdis
Kaip jie ryžtas gyventi garbingai!

Štai nukritusi sėkla jau skleidžia lapus,
Kurią sėjo jo rankos duosniausiai.
Jis – Bažnyčios garbė, Jos tikrasis sūnus,
Švyturys mūs kelionėj šviesiausias!

Nesvarbu jam Kaifas, Pilotas, visi
Neteisingi teisėjai, karaliai...
Ir erškėčiai, ir kryžiaus kelionė grasi –
Jis tarnauja vienam Visagaliui!

Lyg tie akmenys stovi tėvynės laukuos,
Lyg šermukšnės ir smilgos sušalę –
Jis Bažnyčios, Tėvynės garbės neišduos,
Pasirinkęs Aukščiausiojo valią.

Angelai danguje stebis, lydi malda,
Kankiniai tvirtumu jį aplanko...
Jis gyveno ne sau, bet kitiems visada,
Vien dėl to jam ir surištos rankos!

Pasiguoskite, Mama, šventųjų džiaugsmu
Ir pabūkit minutę laiminga:
Jis istorijoj mūsų šviesiausiu vardu
Pasiliks įrašytas garbingai!

Tad neverk, Motinėle, kad tavo sūnus
Prie altoriaus ateiti negali, –
Jis su Kristum už grotų aukojas už mus,
Neša ugnį po visą mūs šalį!

1971 m. Vaikai

Šis eilėraštis, parašytas imituojant Maironį, gautas iš Lietuvos, yra skirtas vienam iš kunigų, nubaustų už vaikų katekizaciją.

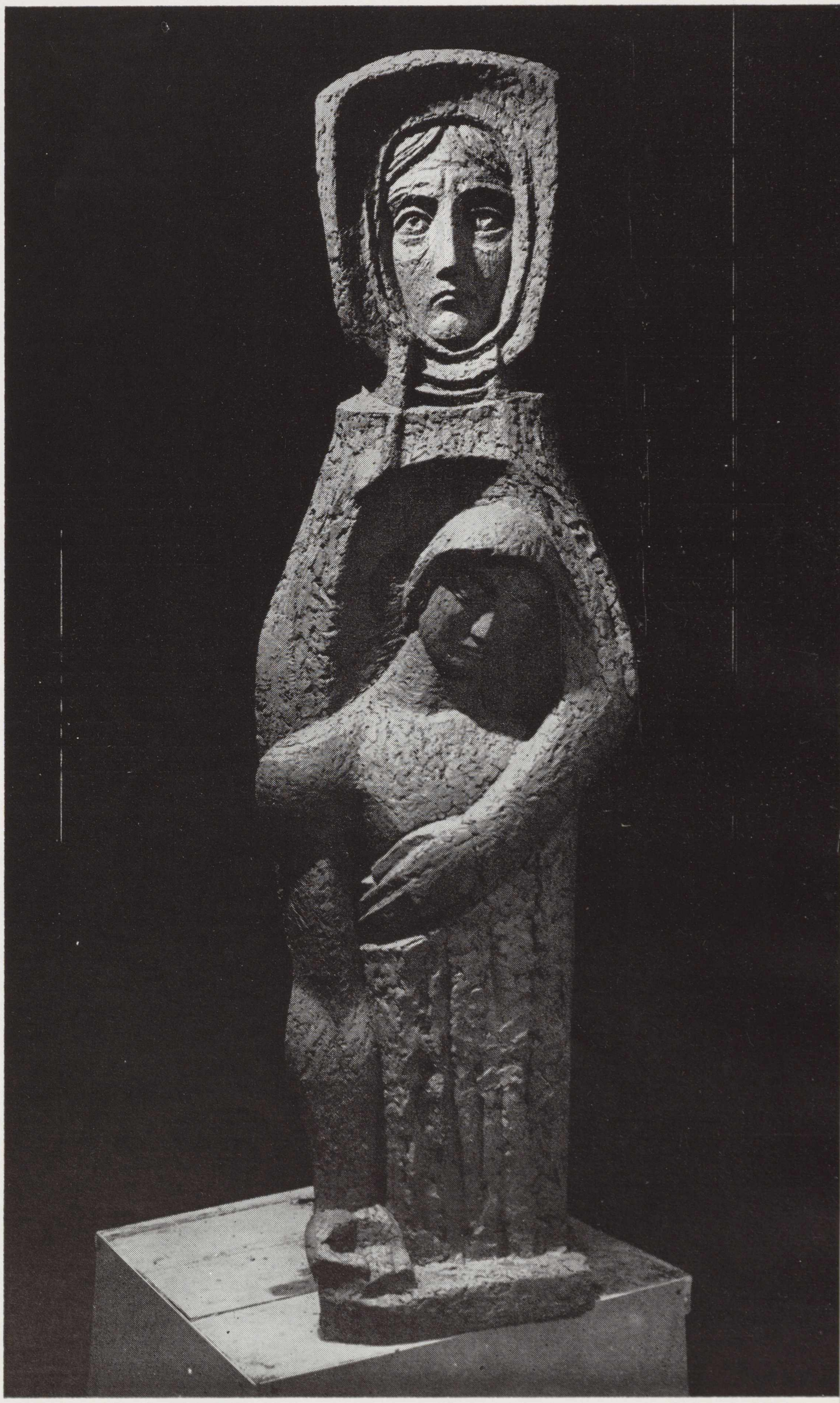

A. Marčiulionio skulptūra PRIEŠ AUŠRĄ / Before the Dawn

DIPLOMATO IR LITERATO KELIU

Gen. konsulo Jono Žmuidzino 75 metų amžiaus sukaktį minint

DR. JONAS ŽMUIDZINAS, Lietuvos generalinis konsulas Kanadai, savo darbo kambaryje, Toronto mieste.
Dr. J. Žmuidzinas, the Lithuanian Consul - General in Canada, at his office in Toronto, Canada.

Sukaktuvininkas gimė pačiame vidurkapsyje, Keturvalakių bažnytkaimyje, kurį jis savo beletristikos rinkinyje "Runcė ir Dandierinas" vadina Skardupiais, 1898 metų birželio 10 d. Keturių brolių ir trijų seserų šeimoje jis buvo jauniausias. Tarp gyvųjų tebėra tik brolis, medicinos daktaras Stasys Chicagoje, ir sesuo Ona Lietuvoje.

Jubiliato tėvai Antanas ir Marija Česnaitė Žmuidzinai buvo šimtamargiai ūkininkai, turėjo krautuvę ir didelį vėjinį malūną. Tėvas, gimęs Dzūkijoj, drauge su savo svainiais Jonu (carinės priespaudos metų veikėju ir už tai tremtiniu Sibire) ir Antanu (Česnomis) dalyvavo "Sietyno", slaptos draugijos lietuviškam raštui skleisti, steigime Meškučiuose, konsulo motinos tėviškėj "ant salkės". Keturiolika metu išbuvęs "launiku" (teismo posėdininku) tėvas, kaip steigėjas pajininkas priklausė pirmajai Suvalkijoje įsteigtai kooperacinei ūkininkų draugijai "Žagrei". Jos buhalteriją vedė būsimas Vasario 16 akto signataras Jonas Vailokaitis, kuris sukaktuvininko tėvo, Antano Žmuidzino pastangomis išvengė karinės prievolės

1933 m. po priėmimo pas Didž. Britanijos karalių Jurgį V. — Iš kairės: I eil. H. Žmuidzinienė, R. Sidzikauskienė, O. Kajeckienė, II eil. Pasiuntinybės I sekr. J. Kajeckas, ministeris V. Sidzikauskas, konsularinio skyriaus ved. ir II sekr. J. Žmuidzinas ir Prekybos attache K. Gineitis.
Leaving after a reception by H. M. King George V of Great Britain (1933).

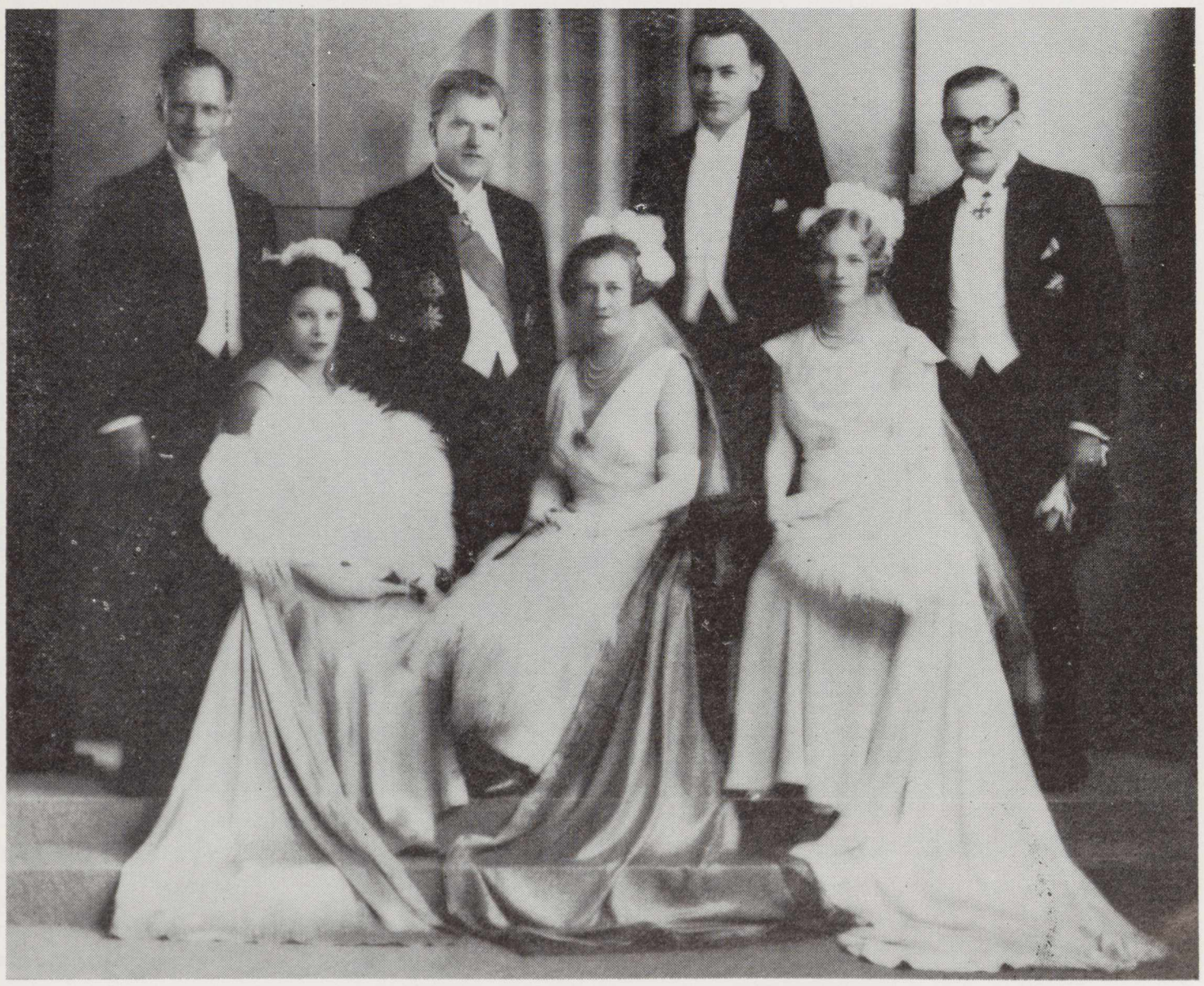

Dr. J. Žmuidzinas pirmaisiais savo tarnybos metais (1931) Užsienio Reikalų Ministerijoje.
J. Žmuidzinas enters service with the Lithuanian Foreign Ministry (1931).

Rusijos armijoje. (Šio mūs bankininko sūnus dabar yra vieno plataus Kanadoj bankų tinklo vadovybės manadžeris).

Per I-jį pasaulinį karą Jonas Žmuidzinas, šešiolikmetis moksleivis, su visais kitais lietuviais mokiniais iš Vilniaus buvo evakuotas į Voronežą, iš kur jis persikėlė į duoną turtingą Tulos gubernijos miestą Venevą ir ten mokėsi iš Panevėžio atkeltoj realinėj gimnazijoj. Čia jis pradėjo reikštis literatūriniais gabumais: 1917 metais parašė savo pirmą novelę ir ją skaitė viename mokinių literatūros vakare, kurį suruošė vietos moksleivių literatūros ratelis Venevo mergaičių gimnazijoj.

Antrą kartą Jonas Žmuidzinas kiek toliau į kūrybos prieangį įžengė jau Kauno "Saulės", vėliau "Aušros" gimnazijoj Kaune, kurią baigė 1920 m. Čia su savo klasės draugu Petru Juknevičium (vėliau Žemės Ūkio Ministerijos juriskonsultantu) suredagavo ir prirašė satyrinio pobūdžio laikraštėlį "Cheminės Obstrukcijos"; jo antras numeris ištisai, net ir redakcijos atsakymai buvo parašyti eilėmis, o vienas gana ilgas dalykas (P. Juknevičiaus "poema") net lotynų kalba... Pirmąjį "Cheminių Obstrukcijų" numerį iliustravo Juozas Pautienius, vėliau iškilęs į žinomus dailininkus.

1924 metais Jonas Žmuidzinas išvyko studijuoti į Prancūziją, kur, Montpellier universitete, 1927 metais įsigijo teisių mokslo licenciatą. 1928-29 metais teisines studijas gilino Paryžiaus universitete, įsigydamas teisės ir politinės ekonomijos doktoratų kurso diplomus. Nuo 1930 metų dirbo Užsienio Reikalų Ministerijoj. 1932 – 1937 metais buvo vicekonsulas, Lietuvos Pasiuntinybės Londone konsularinio skyriaus vedėjas ir II-sis Pasiuntinybės sekretorius. 1938 - 1940 metais – I-sis Pasiuntinybės sekretorius centre. Tuo pačiu laiku buvo radijofono spaudos apžvalgos redaktorius ir pranešėjas-diktorius.

Nuo 1920 metų, t. y. studentavimo pradžios, bendradarbiavo spaudoje, rašydamas "Lietuvoje", "Lietuvyje", "Ryte", „Lietuvos Aide" "Vaire", literatūros žurnale "Gaisuose" ir kitur. 1938-39 m. buvo Associated Press korespondentu Kaune.

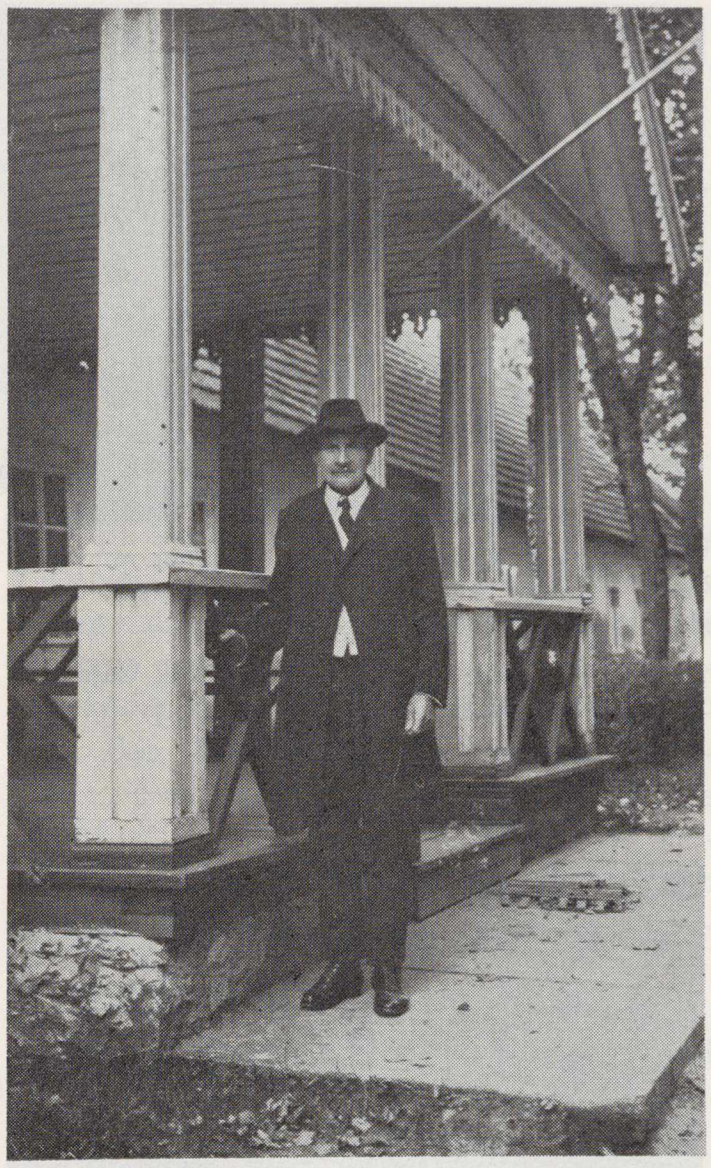

Dr. J. Žmuidzino, Lietuvos gen. konsulo, tėvas.

The father of Cons. Gen. Dr. J. Žmuidzinas.

Gen. konsulas ir p. H. Žmuidzinienė po konsularinio baliaus 1964 metais.

After a Consular ball in 1964: Mrs. H. Žmuidzinas and the Vonsul-General.

Kanados Lietuvių Dienos proga Gen. Konsulas dr. J. Žmuidzinas padeda vainiką prie kare žuvusiems kariams paminklo Windsore, Ont.

Laying a wreath at the Tomb of the Warriors Fallen in Action (Lithuanian Day ceremonies in Windsor, Ont., Canada.).

Jonas Žmuidzinas yra vienas iš tos mūsų talentingos diplomatų rašytojų kartos, kaip Jurgis Savickis, Ignas Šeinius (Jurkūnas), Jurgis Baltrušaitis (į lietuvių literatūrą atėjęs labai pavėluotai...), neminint Oskaro Milašiaus, rašiusio prancūziškai. Savickis ir Šeinius atėjo kiek anksčiau už Žmuidziną ir užėmė tam tikras tos ar kitos srovės pozicijas, Žmuidzinas grožinėje literatūroje buvo retas svečias, bet išsiskiriantis savo individualumu, stiliaus, kurį Babrauskas pavadino "inteligentišku", maniera, net ir rašant apie lietuvišką kaimą. Tai jau europinės literatūros įtaka, permažai mūsuose prigijusi ir dar mažiau kultyvuota. Jono Žmuidzino pirmas novelių, ar geriau pasakius, beletristikos rinkinys, pasirodė 1928 metais, vardu "Ryto kraujas". Jau pats vardas galėjo šokiruoti konservatoriškus kritikus, kaip anais metais J. Savickio novelių rinkinys, pavadintas "Sekmadienio sonetais", kur garbusis Adomas Jakštas jaudinosi neradęs nei "sekmadienio", nei "sonetų". 1931 metais išleistas Jono Žmuidzino "Pajūrio himnas" vėl "neatitiko" nusistovėjusiom literatūros kategerijom, nes himnais mūsų kritikai buvo įpratę vadinti tik eilėmis rašytus kūrinius (arba, palygink, vokiečių poezijos "Himnus nakčiai", "Himnus jūrai" ir pn.). Jono Žmuidzino "himnas" pajūriui rašytas proza, bet persunktas poetiniu iškilmingumu, neišpopuliarėjo ir to meto literatūroj liko vieniša. Po to kelias dešimtis metų nesigirdėjo ir nesimatė J. Žmuidzino balso mūsų literatūrje, nors ne vieno redaktoriaus buvo laukiamas ir paieškomas. Diplomatinė tarnyba, matyt, atėmė ūpą brautis į literatūrą, kuri jau per nepriklausomybės laikotarpį buvo išaugusi iš atsitiktinių, kad ir stiprių veikalų, ir kuriama daugiau profesionalų rašytojų, nežiūrint koks būtų jų pragyvenimo šaltinis. Jonas Žmuidzinas, kaip beletristas, vėl pasigirdo 1969 metais, išleidęs naują beletristikos rinkinį "Runcė ir Dandierinas", kurį kritika sutiko palankiai, pažymėdama autoriaus kalbos stilingumą, gerą meninį skonį.

Kanados LB Politinis komitetas 1960 m. Montrealyje. Iš k.: vicep. V. Pėteraitis, pirm. dr. J. Žmuidzinas ir sekr. J. Kardelis.

The Political Committee of the Canadian Lith. Community, 1960.

1944 metais išvykstant iš Lietuvos Sasnavoje. Iš kairės: kun. A. Neverauskas, dr. J. Žmuidzinas ir jo sūnus Jonas, kun. S. Česna, gen. kons. dėdė.

Departing from Lithuania in 1944 m.

Užsienio R. Min-jos tarnautojai 1932 metais.

Sėdi iš dešinės: J. Žmuidzinas, V. Kamantauskas, Pr. Sidzikauskas, K. Graužinis, S. Girdvainis, M. Avietėnaitė, D. Zaunius, J. Aukštuolis, Pr. Dailidė, L. Natkevičius, A. Staneika, J. Radušis ir V. Čečeta.

A group of senior officials of the Lithuanian Foreign Ministry in 1932.

Gen. konsulas J. Žmuidzinas su jury pirm. tarptautinės teisės prof. Charles Rousseau savo Liublino Unijos, kaip disertacijos, gynimo metu Paryžiaus universitete.

Gen. Consul. J. Žmuidzinas, with prof. Charles Rousseau, when his dissertation "The Lublin Union of 1569 with Poland" was presented in Paris.

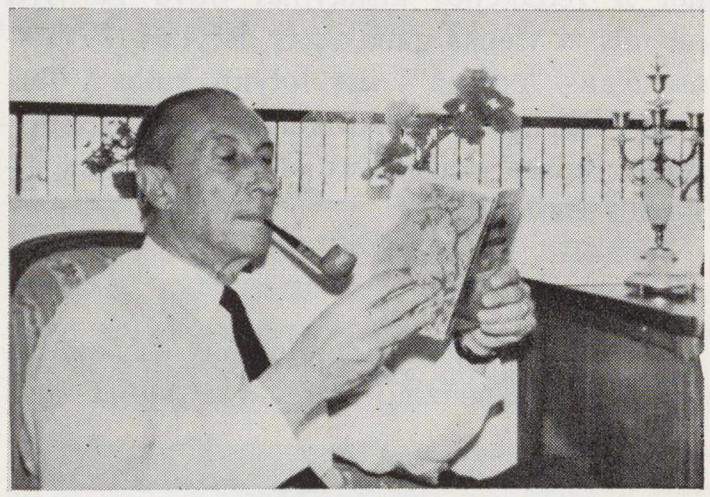

Dr. Žmuidzino ilgametis universiteto draugas ir tarpininkas Paryžiuj jo knygai leisti — pulk. Leon Gervais. (Nuotrauka daryta J. Žmuidzino disertacijos gynimo 1969 metais).

Col. L. Gervais, a university days colleague of Dr. Žmuidzinas, who assisted at the disertation's promotion (1969) and is now madiating to have a book of Dr. Žm. published in Paris.

Šiais metais žada Europoje pasirodyti jo mokslinis darbas prancūzų kalba: "Lenkijos-Lietuvos komonveltas arba Liublino Unija, kurį jis 1969 m. sėkmingai apgynė kaip disertaciją Paryžiaus universitete ir po to žymiai praplėtė.

Bet svarbiausiu ir brangiausiu atsiekimu dr. J. Žmuidzinas laiko tai, kad jis prieš švęsdamas savo trijų ketvirčių šimtmečio sukaktį, baigė versti į prancūzų kalbą anksčiausią ir tobuliausią po Justinijono Europos kodeksą, LIETUVOS 1529 METŲ STATUTĄ, tą didžiausią, anot jo, Lietuvos kultūros bei lietuvių tautos genijaus paminklą.

1944 metais dr. Jonas Žmuidzinas pasitraukė į Vakarus drauge su žmona, dailininke Halina Jone Žmuidziniene ir sūnum Jonu Stasiu, kuris dabar yra teorinės fizikos ir matematikos daktaras, dirba Jet Propul-

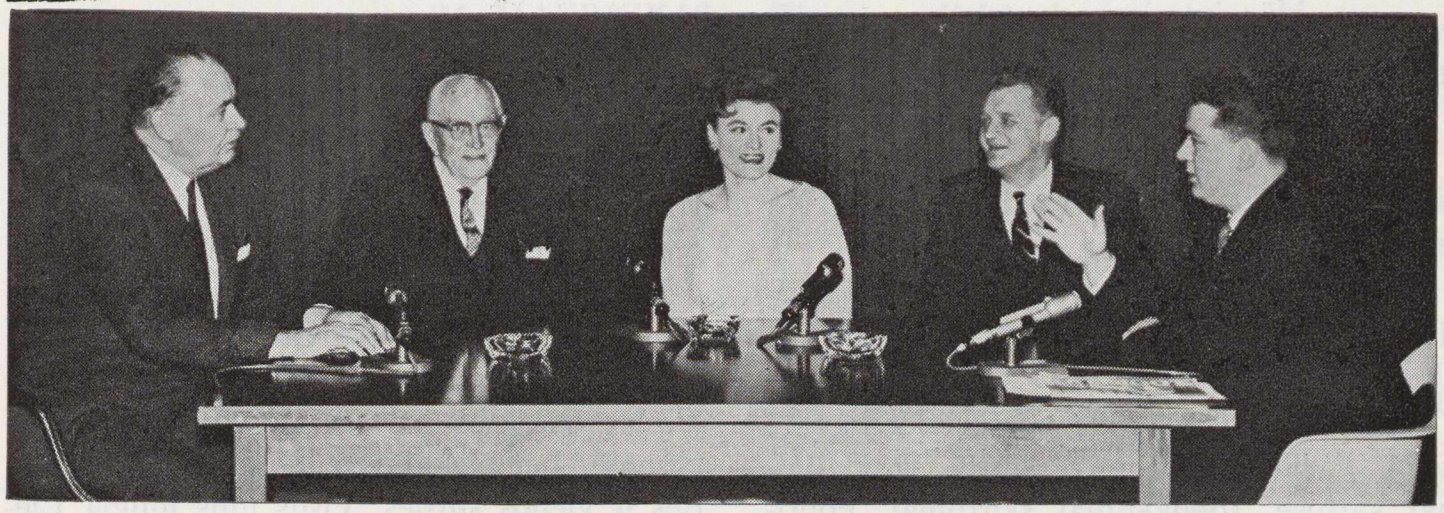

Toronto The Telegraph TV studijoj. Iš kairės: gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, Estijos kons. J. Markus, pranešėja, Latvijos kons. V. Tomsons ir Telegraph red. L. Kossar (1963).

The three Baltic Consul at the Telegreph TV studio in Toronto with the editor of the TV station.

sion Laboratory ir dalyvauja Los Angeles Lietuvių Bendruomenės veikloje.

1947 m. nukilo Anglijon, o nuo 1951 m. dr. J. Žmuidzinas gyvena Kanadoj, pradžioje Montrealyje, kur keletą metų buvo Kanados Lietuvių Bendruomenės politinio komiteto pirmininku; 1962 metais jis paskirtas Lietuvos konsulu Kanadai Toronte ir tais pat metais pakeltas generaliniu konsulu. Čia jis, savo gyvenimo ir konsularinio darbo dalininkės ponios H. Žmuidzinienės padedamas, dar, be konsularinės tarnybos, dalyvauja lietuviškos bendruomenės veikloje, ne tik oficialiais momentais pasakydamas kalbas, bet ir kitais galimais atvejais gindamas Lietuvos laisvės kovos reikalus ir atstovaudamas laisvajai Lietuvai.

Garbingam jubiliatui dr. Jonui Žmuidzinui linkime geriausių metų! *R. D.*

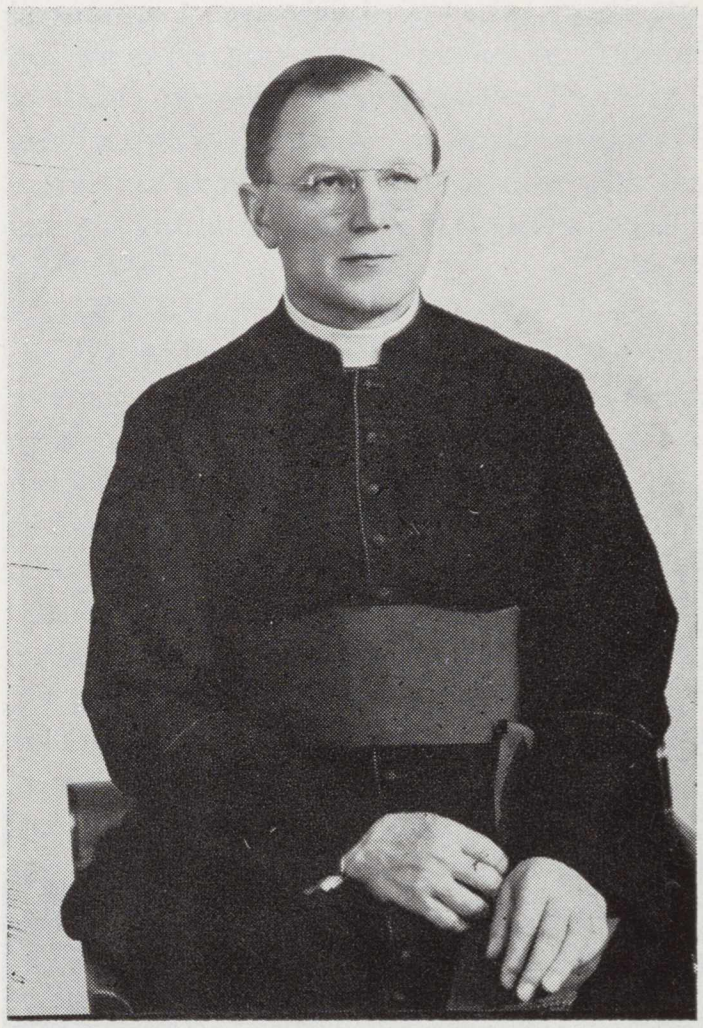

Prel. L. Tulaba, rektorius Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje.

Prelate L. Tulaba, Rector of St. Casimir's Seminary in Rome, Italy.

LIETUVA IR MES

Mintys iš paskaitos

Prel. L. TULABA

Kiekvienam lietuviui, kur jis bebūtų prisimena Lietuva. Ji toli nuo mūsų kartais erdve, bet visada arti mums dvasia. Ją jaučiame širdimi. Apie ją svajojame mintimis. Ji yra mūsų Lietuva.

Didinga yra Lietuvos praeitis ne tik kariniais laimėjimais ir politiniais sugebėjimais, bet taip pat ir savo kančiomis, savo dvasiniu atsparumu ir aukomis priespaudos laikais.

Kaip caristinės, taip ir komunistinės priespaudos metu Lietuva parodė savo didžią dvasios stiprybę, kuria galime žavėtis, ir iš kurios privalome mokytis.

Komunistinė priespauda ir jai priešinimasis surašė Lietuvos istorijai naujus pasididžiavimo ir įkvėpimo lapus.

Enkavedistų rankose, Sibiro tremtyje, Lietuvos miškuose mūsų broliai ir seserys parodė tiek kilnumo, tiek broliškumo, kad tuo ne tik mes galime didžiuotis, bet ir svetimieji žavisi.

Visas pasaulis gėrisi ta dvasios didybe, kuri trykšta iš Sibiro lietuvaičių maldaknygės. Paryžiaus anuometinis arkivyskupas kardinolas M. Faltin rašė: "Negalima be susijaudinimo skaityti maldas, kurias parašė trys lietuvaitės, tremtinės Sibire" (Marie Sois Notre Secours, Paris 1966, 7).

Italas kunigas Zapatta, kuris buvo kalinamas drauge su lietuviais Karagandos stovykloje, grįžęs apsilankė Šv. Kazimiero kolegijoje, Romoje, ir su ašaromis akyse pasakojo apie lietuvius, ypač apie jaunuolius gimnazistus, kurie buvo suimti ir ištremti į Sibirą. Jis sakė, jog tai esąs pats gražiausias jo gyvenimo atsiminimas. Jis kartais tiesiog norėtų grįžti atgal, kad galėtų būti su anais tokio kilnumo jaunuoliais, kokių niekur nėra sutikęs. Anie jaunuoliai, nors būdavę mirtinai pavargę, neidavę gulti pirma nesukalbėję šv. rožančiaus už Lietuvą. Jie tvirtai tikėjo į laisvą Lietuvą, ir dėl jos aukojo viską.

Kitas italas, Sibiro kankinys, Tėv. Leoni, S. J. savo atsiminimų knygoje šiltai mini lietuvius, sutiktus Rusijoje vergų stovyklose. Jis ypač mini vieną jaunuolį, vardu Algis, kuris buvo tiek geras, jog visi jį laikę tiesiog angelu iš dangaus.

Panašiai rašo apie arkivyskupus M. Reinį ir T. Matulionį anglas Kelly, kuris su jais praleido keletą metų Vladimiro kalėjime. Apie juos jis rašo, jog tai buvę tikri Dievo siųstieji, kad guostų stiprintų ir dvasiškai gaivintų visus anuos nelaiminguosius, kurie buvo pasmerkti merdėti nežmoniškose ir nepakenčiamose gyvenimo sąlygose.

Vokietis, Vorkutos kalinys, Dr. Scholmer savo knygoje "Die Toten Kommen Zurück" — Mirusieji sugrįžta — mini lietuvius su nuostaba ir su pagarba. Juos gaivinęs gilus jų religingumas. Dr. Scholmeriui lietuvis, reiškia — tikintis. Nors jis pats save laiko bedieviu, tačiau lietuvių religingumas jam palikęs didelį įspūdį.

Mūsų kankinių didvyriškumas neturi likti mums vien tik pasididžiavimu, bet privalo būti ir pasimokymu bei įsipareigojimu.

Minėtas italas kun. Zapatta atvežė iš Karagandos tenai kalėjusių lietuvių tokį pranešimą: *"Mes kenčiame ir mirštame. Žinome dėl ko ir todėl noriai prisiimame šią auką. Neliūdėkite tat mūsų. Kreipiamės tačiau į jus ir prašome: padarykite visa, ką galite, kad mūsų aukos nebūtų veltui!"* Mūsų brolių aukos ir mirtis įpareigoja mus daryti visa, kad kovotume ir iškovotume Lietuvai laisvę, nes dėl jos tiek daug kentėta, tiek daug aukų sudėta.

Komunistinė ir rusiškoji priespauda ir toliau naikina mūsų tautą. Ją naikina fiziškai, ją stengiasi palaužti dvasiškai.

Lietuva tačiau yra gyva ir lietuvio dvasia yra atspari ir nepalaužta kaip tautiškai, taip ir religiškai. Šitai liudija visa eilė, nors ir labai skaudžių, bet nepaprastai kilnių ir garbingų įvykių.

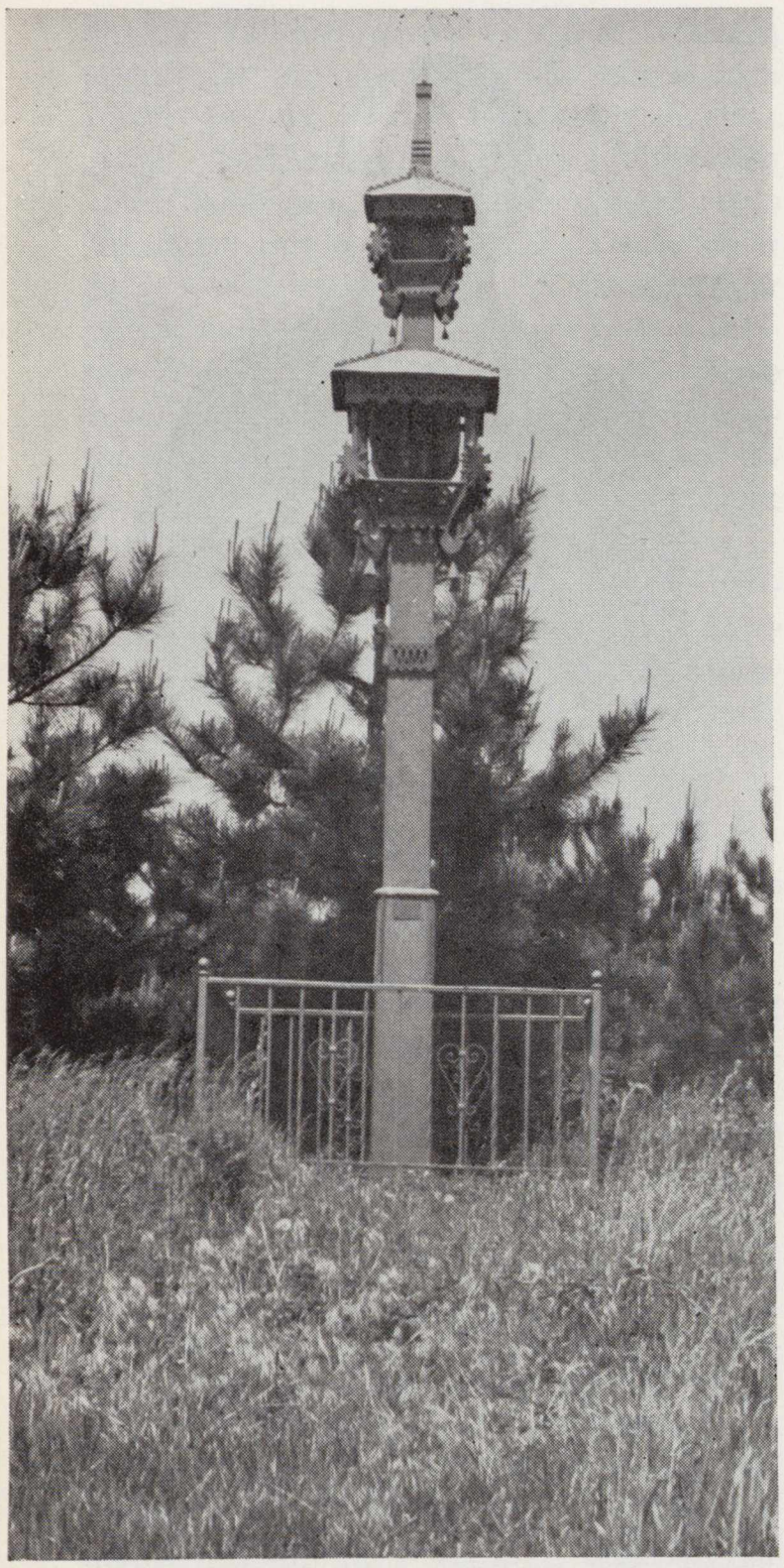

Koplytstulpis "Dainavos" stovykloje, Michigano valst. — Inž V. Veselkos projektas.

A wayside shrine at "Dainava" resort. Mish.

Foto Al. Astašaitis, Jr.

1970 m. pasaulį sujaudino Simas Kudirka. Jis ilgėjosi laisvės. Nūdien jis nuteistas merdi kalėjime. — — — Nemažiau pasaulį sujaudino ir Romas Kalanta, kuris pasiaukojo dėl Lietuvos laisvės, susidegindamas Kaune, 1972 m. 19 metų jaunuolis, mokinys, pasirinko tragišką mirtį, kad atkreiptų pasaulio dėmesį į Lietuvos pavergimą bei į lietuvių teisėtą troškimą matyti savo tautą laisvą. — — —

Kraštas, kuris išaugina tokius vaikus, kaip S. Kudirka ir R. Kalanta, nemiršta, bet su-trauko vergijos pančius ir anksčiau ar vėliau keliasi laisvam gyvenimui.

Žvelgę žvilgsnį į Lietuvą, atsigręžkim dabar į lietuvišką išeiviją. Kokią ją regim? Ją regim pragiedruliuose ir šešėliuose.

Šešėliai, kuriuos pastebime lietuviškoje išeivijoje, nėra labai gausūs, bet neretai yra tikrai tamsūs.

Pirmuoju šešėliu reikia laikyti vieningumo stoką. Pasidalinimai tarp kartų. Pasidalinimai kartose. Ideologiniai skirtumai. Politiniai nesutarimai.

Nuostolingas yra ir aiškiai matomas plyšys, kuris atsirado tarp jaunimo ir senesnės kartos. Tai bendra visai žmonijai mūsų amžiaus apraiška. Ji palietė ir mūsų išeiviją. Gal ne tiek stipriai, kiek kitus, bet vistiek aiškiai pastebimai ir neabejotinai nuostolingai. Plyšys tarp jaunimo ir senesnės kartos nėra vien asmeninio pobūdžio, kas psichologiškai yra suprantama ir pateisinama. Plyšys yra dvasinis, todėl gilus ir pavojingas. Mūsų jaunimas skirtingai supranta ir vertina tautinius siekius. Jis skirtingai jaučia ir išgyvena religinius idealus.

Antrasis šešėlis, kurį matome išeivijos gyvenime, yra fizinis nykimas. Fiziniai nuostoliai mūsų tautai lietuviškoje išeivijoje vyksta tiek dėl prieauglio negausumo, tiek dėl neišvengiamo tam tikros dalies jaunosios kartos nutautėjimo.

Nors nutautėjimas išeivijoje ir yra neišvengiamas, tačiau ši neišvengiamybė gali ir privalo būti kontroliuojama ir sumažinama iki minimumo mūsų pastangomis.

Laikau tiesiog nusikaltimu teigti, kad išeivija nėra įpareigota rūpintis tautos gyvybės išlaikymu, ir neturinti jokios pareigos rengtis evantualiai grįžti į Lietuvą. Žydai per du tūkstančius metų išlaikė savo tautinę gyvybę, nežiūrint visų persekiojimų, ir savo tautinę individualybę, nežiūrint, kad gyveno išbarstyti po pasaulį, kaip ir mes. Todėl yra galima išeivijoje neprarasti tautinės individualybės. Jei ją prarastume, būsime atsakingi prieš istoriją.

Trečiasis šešėlis mūsų išeivijos gyvenime yra paeinąs iš ano milžiniško išorinio spaudimo, kuris siekia skaldyti ir neutralizuoti mūsų jėgas. Išorinis spaudimas ateina ne tiek iš priešų kiek, iš dalies, gal ir iš draugų. Sovietai nepaliko ir nepaliks mūsų ramybėje. Jie seka kiekvieną mūsų žingsnį, kontroliuoja mūsų planus ir mūsų darbus. Jie veikia į mus per savo puikiai parengtus ir gerai užsimaskavusius agentus. Jie kelia mūsų tarpe nesutarimus, puoselėja vaidus, ardo vienybę, silpnina mūsų veiklą. Jie kartais artinasi prie mūsų ir veikia į mus, rodydamiesi esą taurūs lietuviai. — — —

Mūsų žmonės, ypač vadovaujantys, turi būti todėl visada apdairūs ir atidūs ne vien priešų atžvilgiu, bet taip pat ir draugų. Virš visko mums turi būti Lietuva ir jos realūs interesai, o ne aukštoji politika ir partiniai ar asmeniniai reikalai.

Yra šešėlių mūsų išeivijos gyvenime, bet yra ir pragiedrulių; ir drįsčiau teigti, jog pragiedrulių yra daugiau negu šešėlių.

It šviesus pragiedrulys spindi laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių tautinis susipratimas. Tautiniuose siekimuose esame vieningi. Nesutariame kartais metoduose ir priemonėse, bet siekimuose esame vienos minties ir vienos širdies. Visus mus jungia Lietuva. Dėl jos išlaisvinimo mes kovojame. Mes visi — ir tie, kurie pasisako už bendradarbiavimą — kultūrinį ar asmeninį, — su Kraštu ir tie, kurie yra priešingi tokiam bendradarbiavimui. Yra, žinoma, parsidavėlių. Yra ir nesusipratėlių. Bet jų skaičius yra nereikšmingas.

Kaip šviesus pragiedrulys mūsų išeivijos gyvenime yra ir mūsų lietuvių gilus religinis gyvenimas. Šitai apsaugojo ir saugo mus nuo pragaištingų morališkai smunkančio pasaulio įtakų ir įgalina gyventi ir aukotis kilnesniems idealams.

Kas mus riša su Lietuva? Kaip mes turėtumėm savo santykius su Kraštu palaikyti?

Kas mus riša su Lietuva? — Mus riša su Tėvyne įgimta meilė tam, kas sava. Mylime save. Mylime savuosius. Lietuva yra mūsų būties dalis.

Manau, kad didelė dauguma mūsų tikrai nuoširdžiai ir giliai mylime Lietuvą. Esu tikras, kad absoliuti dauguma mūsų esame ištikimi tautos šventiems idealams ir galime kartoti su poetu Bern. Brazdžioniu: "*Man duotas žodis. Laisvas. Paskutinis. — Ir savo kaltę dar kaip žaizdą užmirštą nuplėšt galiu. — Akte kaltinamajam pasakytas nemylėjau aš tėvynės... — Ne! Mylėjau, bet idealų neišniekinau šventų!*" (Poezijos pilnatis, 184 p.).

Lietuvos meilė lenkia mus aukotis, kad padėtume tėvynei jos nedalioje, siekiant žmoniškesnių gyvenimo sąlygų ir tikros laisvės. Neabejoju, jog ir šį įpareigojimą dauguma mūsų atliekame be priekaišto.

Santykių su savaisiais palaikymas yra įgimta kiekvieno teisė. Vienok visi turime atsiminti, kad asmeniški jausmai, nors ir švenčiausi būtų, neturi būt statomi virš tautinių interesų. Santykių palaikymas su Lietuva ir savaisiais Lietuvoje įpareigoja visus ir kiekvieną būti budriems ir pasiryžusiems nesielgti ir nedaryti to, kas būtų naudinga okupantui, o ypač, kas galėtų pakenkti mūsų kovai, siekiant Lietuvai laisvės.

Garsi ir garbinga Lietuva savo praeitimi. Ją mylėkime. Suvargusi ir kenčianti ji dabartyje. Jai padėkime. Ji pavergėjo rankose. Ją išlaisvinti ryžkimės.

M. MAKRICKAS

Lenkai

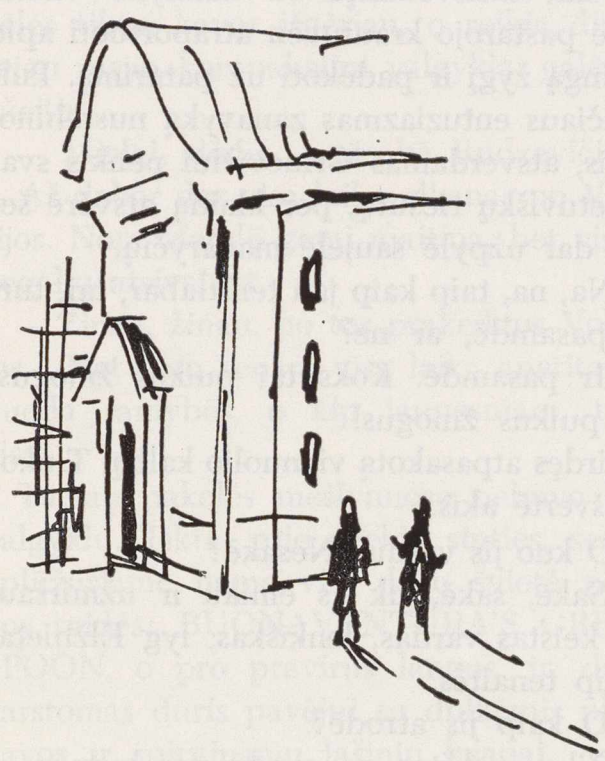

Antrą ar trečią dieną po susipažinimo su Tinkoriumi, šis tarė Pultinevičiui:

— Aš žinau čia vieną vietą, kur pats dirbau prieš penkiolika metų, tuoj po atvažiavimo. Mėginkite, gal pasamdys ir jus. Atlyginimas labai menkas, bet nors prasimaitintute, kol neatsiras kas geresnio.

Pultinevičius buvo dar tik trys savaitės Amerikoje. Per tą laiką jam buvo tekę šen ten padirbėti padieniu — kepykloje, pas Magdę prie iškrovimo ir vargoninko vištyne — tačiau pastovaus darbo dar neturėjo ir nematė galimybės greitu laiku jį rasti. Zanavyko žodžiai jį privertė suklusti.

— O koks tenaitės darbas, sunkus? Fabrike?

— Ne, ūkio.

— Tai pataikysiu. Jei tik samdys.

— Labai šventoje vietoje: pas vienuolius. Tie vienuoliai turi užmiestyje ūkį.

— Tai gerai.

— Bet jie lenkai. Užtat aš ilgai nė nebuvau. Kai tik rudenį pasitaikė vieta vamzdeliuose, tai ir mečiau. O paskui įsitaisiau, va, šitą biznelį.

— Lenkai, ne lenkai, ką dabar darysi iš bėdos — vis nebus aršesni už bolševikus.

— Tokie, žinote, pilsudskiai...

— Bala jų nematė... Reik laikyti liežuvį už dantų. O kur tas vienuolynas yra?

Tinkorius atplėšė iš po dešrų kampą riebaluoto storo popierio ir ėmė pieštuku braižyti planą.

— Šičia, vakur, sėdate į busą... Turėsite važiuoti ilgai, iki už tilto. Po tilto antras busų sustojimas, o paskuitės du blokai pėstute, ir į kairę. Supratote?

— Aišku, kaip ant delno.

— Ar mokate kiek lenkiškai?

— Lenkiškai nė žodžio, bet rusiškai susišneku gerai, tai vis kaip nors susilosime.

— Jie, žinoma, šneka angliškai. Sakykite — džiob.

— Aš, turbūt, padarysiu šitaip: čia yra kaimyno vaikas, Rudzevičiukas, sykiu atplaukėme, taip pat darbo ieško. Pasakysiu, tai jeigu jam įdomu, sykiu nuvažiuosime, o jisai dirbęs pas amerikiečius, jau pramokęs angliškai.

Pultinevičius ant tų pačių pėdų nuėjo pas Magdę, kur buvo apsistojęs kaimyno vaikas su savo draugais plechavičiukais. Jis nesidžiaugė galimybe gauti darbą ir mielai sutiko leistis į kelionę tuoj pat, nieko nelaukiant.

Dar tik nesenai atvykus iš Europos, Skvireltaunas darė pasibaisėtinai slegiantį įspūdį. Važiuodamas autobusu, Pultinevičius net nedrįso žiūrėti pro langą ir laikė akis įsmeigtas į sėdynės atramą priešais save. Darėsi baisu vien pagalvojus, kad šitokiame mėšlyne greičiausia teks praleisti visą likusią gyvenimo dalį.

— Kad nors, Dievas duotų, susipeštų, ar ką, — galvojo jis, dūsaudamas. — Gal dar galėtume nors kaulus parnešti namo į šventą žemelę...

Šiame krašte jau atrodė nelikę nė žemės, taip jos niekur nesimatė iš po purvino, suskilusio cemento, iš po atmatų ir surūdijusių geležgalių.

Išlipę jie atsidūrė miesto pakraštyje, apleisame rajone, kur kadaise gyventa darbininkų, matyt, lenkų emigrantų, gi dabar abiem gatvės pusėmis tęsėsi užtvaros su vartotais automobiliais, arba tiesiog šiukšlynai. Vienur, kitur tebestūksojo buvę gyvenami namai su išdaužytais langais ir piktžolėmis nubujojusiais kiemeliais. Už jų ėjo traukinio bėgiai su keleriopu keliu, užstatytu virtinėmis prekinių vagonų; pakeliui juodu priėjo ir stotį, užmiesčio pakrovimo tašką, kur prie sandėlių stovėjo dideli sunkvežimiai ir rėkavo krovikai. Pasukę kairėn, jie pamatė aukštą mūrinę tvorą, viršuje apvestą spygliuotomis vielomis nuo vagių, už kurios stūksojo medžiai, pirmieji šoje apylinkėje. Tvora baigėsi ties gatvės kampu, ant kurio raudonavo mūras su akmenyje iškaltu užrašu virš įeinamųjų durų: REGINA POLONIAE ORA PRO NOBIS.

— Tai šičia.

— Be abejonės.

Mygtukas pas duris buvo apdilęs, kreivai nuspaudytas į šoną nesuskaitomos daugybės rodomųjų dešinės rankos pirštų (arba kairės, jei lankytojas pasitaikė vienarankis); per čia, matyt, vyko visas susisiekimas su pasaulietiškuoju pasauliu. Pamygus sučerškėjo čia pat ktoje pusėje, ir taip garsiai, kad jiedu net pašoko išsigandę: brolis durininkas buvo arba kurčias, arba pristatytas atliekamu laiku skusti bulvių vrtuvėje kitame namo gale. Tačiau durys bematant prasivėrė, tik dar atsargiai, vos trupučiuką, tik tiek, kiek reikėjo pro plyšį išlįsti žilai vienuolio galvai. Keisčiausia buvo tai, kad galva pasirodė ne normalioje suaugusio žmogaus aukštumoje, o daug žemiau, beveik ties rankena, lyg jis būtų atidaręs klūpėdamas. Galva nusišypsojo, ir tada durys atsivėrė visu platumu. Ant slenksčio stovįs (ne klūpąs) kuprotas neužauga su juodu abitu traškiai prašneko į juos lenkiškai, prietelišku ženklu kviesdamas įeiti.

— Mes ieškome darbo, ir t. t., ir t. t. — pradėjo angliškai jam sakyti Rudzevičiukas. Iš ta kalba priemenioje užsimezgusio sodraus pašnekėsio paaiškėjo, kad Pultinevičiaus kaimyno vaiko anglų kalbos mokėjimas bent tuzinu žodžių viršijo lenko vienuolio lingvistiką, o taip pat ir tai, kad darbo galimybės šioje įstaigoje prilygsta nuliui. Brolis durininkas ėmė purtyti galvą, kartodamas:

— Nie ma, panstwo, tutaj nijakiej roboty, nie ma nijakiej!

Jeigu nėra, tai nėra — negi pradėsi ginčytis? Jiedu čia pat ir ėmė sukti vairus atgalios. Tačiau brolis durininkas, iš gailesčio ar iš nuobodumo, juodu mandagiai sulaikė už švarkų ir pradėjo viską smulkiai aiškinti iš naujo. Pultinevičius tada prabilo į jį gan šaunia rusų kalba, kadaise išmokta mokykloje, o vėliau dar nesenai gerai paiskartota Vokietijoje DP stovyklose, teiraudamasis, ar, pavyzdžiui, nenumatoma kokių nors šioje srityje pasikeitimų ranka pasiekiamoje ateityje. Vienuolis klausėsi, klausėsi, ir staiga pliaukštelėjo sau kakton, kažką sumojęs. Jis parodė įeiti ir atsisėsti ant suolelio priemenėje, o pats kažkur išbėgo.

Pro atviras duris viduje buvo matyti ilgas koridorius, tuščias ir tamsokas. Vienuolyne viešpatavo tyla, tetrikdoma kažkur tiksinčio labai didelio sieninio laikrodžio ir tolimų fisharmonijos atodūsių. Pultinevičių ši ramybė apgaubė tokiu namų jaukumu, kad jis net krūptelėjo, kai ant slenksčio kažkas į juodu prašneko baltgudiškai.

Būta aukšto ūgio vienuolio, jau visai ži-

lais plaukais, bet dar liekno ir tiesaus, su kilniu veidu ir protingomis akimis. Vienintelis keistas ir nevisai jo pašaukimui priderintas bruožas buvo įkypas gilus randas skersai per pačią burną, palikęs rausvą brūkšnį per abidvi lūpas. Kalbėdamas dėl to jis truputį šveplavo.

— Labą dieną, ponai! Brolis Vaitiekus sako, kad esate baltgudžiai ir ieškote pas mus darbo. Man tenka su gailesčiu pakartoti, kad dabartiniu metu mes nieko nesamdome. Vienuolynas apsidirba savo jėgomis, kurias nesenai dar padidino keturių naujokų atvykimas iš Škotijos ir Italijos. Taigi, šiuo atžvilgiu mes, deja, jums negalime padėti. Bet gal palėtume pagelbėti kokiu nors kitu būdu? Sakykite, tarp kitko, ar judu šiandien jau pietavote?

Pultinevičius padėkojo, sakydamas, kad, ačiū Dievui, pagalba jiems kol kas dar nėra reikalinga, ir abudu jau po pietų.

— Kalbate maskoliškai. Ar judu nuo Minsko?

— Ne, mes esame lietuviai.

Vienuolis kiek nustebo.

— Iš Kauno Lietuvos?

— Iš Lietuvos respublikos.

— Atleiskite jei klausinėju. Kaip gal žinote, baltgudžiai taip pat save vadina lietuviais. Tai jūs esate pirmieji mano sutikti autentiški lietuviai!

Dėl kažkokių priežasčių, vienuolis atrodė gerokai paveiktas; jis valandėlę pagalvojo, paskui pamojo ranka.

— Prašau įeiti.

Visi trys įžengė į koridorių. Ant pirmųjų durų kairėje buvo užrašyta "Guest Room". Viduje buvo sofa, keletas kėdžių ir mažas stalelis; ant sienos prietamsėje matėsi didelis Čenstakavos Dievo Motinos paveikslas. Vienuolis uždegė šviesas ir padavė jiems ranką.

— Mes dar nesusipažinome. Aš vadinuosi tėvas Euzebijus. O dabar sėskimės.

Pultinevičius ir Radzevičiukas susėdo ant sofos, o vienuolis ant kėdės prie stalelio. Jis pradėjo kalbėti.

— Dabar ypatingai nemalonu, kad negaliu jums padti. Mes esame jūsų tautą tiek kartų nuskriaudę! Tiesą sakant, mes jus skriaudėme ištisais šimtmečiais... Šiuo metu, būdami patys pažeminti, turėtume nusižeminti ir prieš jus — šito reikalauja Viešpaties teisingumas. Nuo Jogailos laikų jūs, lietuviai, bovote mūsų išnaudojami, niekinami, persekiojami ir apgaudinėjami. Darėme viską, kad tik jus sunaikinti, kaip tautą: pradėjome apgalvotą ir sąmoningą genocidą dar penkis šimtus metų prieš Hitlerį ir Staliną! Aš, per ilgus apmąstymus apie mūsų tautą ištikusias ir dar tebeištinkančias nelaimes, priėjau išvados, kad tai yra teisinga Dievo bausmė už mūsų nusikaltimus prieš broliškas tautas — prieš baltgudžius, žydus ir ukrainiečius, bet labiausiai, tai prieš jus, lietuvius. Jūs nuo mūsų daugiausia nukentėjote — —gal dėl to, kad mažiausiai mums priešinotės. Mano nuomone, kaip tik dėl šito Viešpats Dievas mums nepadėjo 1795, ir 1831, ir 1963, ir 1939 — dėl to, kad mes, įsivaizduodami esą didžiausi pasaulyje kankiniai, savo tautą su piktžodžiavimu vadindami Tautų Išganytoju, kenčiančiu ant kryžiaus už visą pasaulį, patys nieko nesivaržydami toliau persekiojome ir naikinome savo pavergtas kitas tautas...

Vienuolis išsitraukė nosinuką ir ėmė šnypštis nosį. Pultinevičius taip pat ėmė jausti kažką karšto ant skruostų. Tik Rudzevičiukas, nieko nesuprasdamas, iš nuobodulio dairėsi aplinkui.

— Jūs, turbūt, baltgudis? — paklausė Pultinevičius, vis dar negalėdamas atsistebėti.

— Ne, aš tikras lenkas, iš Karūnos, iš Krokuvos. Per Baltgudiją tris kartus peržygiavau tada, kai tarnavau Pilsudskio legijonuose ir kovojome su bolševikais. Man tada šis pušų ir smėlio kraštas, šis pelkių ir miškų, vargo ir nuoširdumo kraštas taip patiko ir mane taip paveikė, kad po karo aš įstojau Baltgudijoje į vienuolyną ir ten pasilikau ilgus metus. Tik vėliau mano vadovybė išsiuntė Argentinon, kur daug baltgudžių emigrantų atsidūrė dideliame varge. Vėliau, jau per karą, atvykau čia. O kas jūs pats buvote Lietuvoje iš profesijos?

— Aš ūkininkas, o jis taip pat ūkininko sūnus.

Vienuolis vėl kiek nustebo.

— Nė vienas, nė antras nesate panašūs į kaimiečius — bent į mūsiškius. Dėl to aš nieko nė neminėjau apie tai, kad darbo galimybė iš tikro galėtų atsirasti... Tik, žinoma, jeigu jums patiks. Bent kuriam laikui, kol nesurastute ko nors geresnio...

— Ūkyje?

— Taip. Vienuolynas turi ūkį. Ar jums patiktų ten dirbti?

— Kodėl ne? Įprastas darbas, būtų smagu.

Vienuolis šyptelėjo.

— Tai beveik būtų jūsų vienintelis atlygiginimas... Bet mes iš tikro patys esame mendikantai, t. y. elgetautojų ordenas. Tačiau gausite maistą, ir aš pasikalbėsiu su viršininku dėl šiokio tokio žmoniškesnio atlyginimo. Kada galite pradėti?

— Rytoj rytą.

— Gerai. Ateikite apie aštuntą. Viršininko dabar nėra, išvažiavęs golfo žaisti, bet rytą bus, ir sutvarkys visus reikalingus formalumus.

Vienuolis atsistojo, Pultinevičius ir Radzevičiukas taip pat.

— Labai ačiū, tėveli, kad padėjote.

Vienuolis tylėdamas jiems paspaudė rankas ir išlydėjo pro duris.

— Ar mus pasamdė? — buvo pirmasis Rudzevičiuko klausimas lauke.

— Pasamdė, pasamdė. Ir tu žinotum, koks tas lenkas malonus žmogus! Ir teisingas...

Jis smulkmeniškai atpasakojo vienuolio pasakytas mintis. Rudzevičiukas klausėsi, negalėdamas patikėti savo ausimis.

— Sunku įsivaizduoti, — galiausiai tarė jis, — kad lenkas taip ir galvotų. Čia kas nors netaip... Jis, greičiausia, tykoja mus apgauti. Nieko nemokės už darbą, ar ką nors panašaus. Lenku tikėti, dėde, niekad negalima.

Pultinevičius karštai pasipriešino.

— Pala, pala, tu jaunas, tai tau taip atrodo, o aš senas, tai man atrodo kitaip. Lenkai, kaip ir rusai, arba vokiečiai, nėra visi blogi. Jų tarpe pasitaiko ir gerų žmonių. Šitas vienuolis kaip tik ir yra vienas iš tų gerų žmonių.

Tą pačią mintį, nors išreikštą gal kiek skirtingais žodžiais, Pultinevičius po dvidešimt keturių su puse minutės pasakė Tinkoriui, kai, atsisveikinęs su kaimyno vaiku, įžengė pastarojo krautuvėn atraportuoti apie sėkmingą žygį ir padėkoti už patarimą. Pultinevičiaus entuziazmas zanavyką nustebino, kad jis, atsverdamas Grinevičiui penkis svarus lietuviškų riešutų, per klaidą atsvėrė šešis ir dar užpylė saujelę magaryčių.

— Na, na, taip kaip jau ten dabar, tai, turbūt, pasamdė, ar ne?

— Ir pasamdė. Koks tai puikus žmogus, koks puikus žmogus!

Išgirdęs atpasakotą vienuolio kalbą, Tinkorius išvertė akis.

— O kuo jis vardu? Nesakė?

— Sakė, sakė, tik aš ėmiau ir užmiršau. Toks keistas vardas, lenkiškas, lyg Elžbieta, ar kaip tenaitės.

— O kaip jis atrodė?

— Žilas, aukštas, su randu per burną.

— Su randu per burną?

— Su randu per burną. Buvęs legionierius, kovojo su bolševikais, matyt, gavo šoble nuo raudonarmiečio.

— Tokio mano laikais ten nebuvo.

— Sakė, atvykęs per karą.

— Tai matot. O aš ten dirbau trisdešimt penktais. Tada nė vienas iš jų taip nešnekėjo. Gal dėl to, kad dar nebuvo gavę į ragus. Dabar išmintingesni. Atves ir juos į protą, atves...

Tai tuo tarpu ir išsėmė pokalbį. Tinkorius nusižiovavo.

— Atėjau jums padėkot, ponas Tinkoriau.

— Padėkosite, kai tenai padirbėsite, dabar dar peranksti. O durininkas pas juos, vis dar tas pats kuprys?

— Tas, tas, su kuprele, labai malonus broliukas.

— Kai jis geram ūpe, tai negali atsiginti, koks lipšnus, bet jeigu blogame, tai piktas, kaip širšė. Turėjau keliskart net skųstis, bet jie jam nieko nesako. O visada per tas duris turėjau vaikščiot.

— Vis per paradines, o ne kur nors iš kiemo?

— Vis per šitas, ir tiktai per jas. Tokia tvarka. Turi matyti, ar ryte neįnešu kokios

nors kontrobandos, o vakare, ar neišnešu ko pasivogęs.

— Dabar, prie tokio protingo viršininko, greičiausia, daug kas bus kitaip.

— Tikrai, pas juos tokio išmanančio dar niekad nebuvo. Na, geros sėkmės, ponas Pultinevičiau!

Kelionė kitą rytmetį autobusu per Skvireltauną jau nebuvo tokia sukrečianti dėl to, kad spūstis jam neleido prieiti prie langų ir stebėti apylinkes. Reikėjo tik dabotis, kad nepražiopsotų reikalingos sustojimo vietos. Kadangi iš namų išėjo anksti, o autobusai rytą važinėja dažniau, jiedu išlipo dar gerokai prieš aštuonias. Pultinevičius, po kelionės susigrūdimo, ėmė jaustis kiek pavargęs.

— Žinai, ką, Rudzevyčia? — tarė jis kaimyno vaikui. — Beveik norisi valgytie. Atsikėlęs tiktai kavos išgėriau, o reikia dirbtie. Jeigu rasim kur pakeliui valgyklą, galėtume užeitie.

— Mielai, dėde, — atsakė Rudzevičiukas. — Aš dabar dar visą laiką alkanas po Vokietijos. Nors Magdė gerai maitina, bet vis dar negaliu atsivalgyt.

— Žinau, žinau, po tos prakeiktos Vokietijos... Net man senam visą laiką apetitas neduoda ramybės, o kip jaunesniam, tai ir visai...

Tačiau pakelės mėšlynuose nebuvo jokių valgyklų. Tiktai prie prekių stoties, sename aplūžusiame name virš durų švietė raudonos raidės: BUONAVENTURA'S GREASY SPOON, o pro pravirus langus ir dažnai varstomas duris pavėjui su dulkėmis plaukė kavos ir spirginamų lašinių kvapai.

— Va, šičion, pas Beleventurą, — nusijuokė Pultinevičius. — Kaip pas pažįstamą, bus pigiau...

Pas "Beleventurą" buvo užsėstos visos vietos, tačiau bematant ištuštėjo stalas palangėje: stoties krovikai skubėjo į darbą. Apsitaisę mėlynais darbiniais drabužiais, su tapatybės kortelėmis, įsegtomis į tokios pat mėlynos medžiagos kepurių priekį, jie sėdėjo, valgė, rėkavo, rūkė ir kirkino padavėjas, kurios prieš kiekvieną padėdavo po dvi lėkšteles su keptu kiaušiniu ir dviem lašinių riekutėmis kiekvienoje, po kitas dvi su dviem riekutėmis spragintos duonos vienoje ir antroje, ir po du puodukus kavos. Pultinevičiui tai priminė rusų karininkus Lietuvoje: įėję į "Žiedo" arbatinę, kiekvienas jų užsisakydavo po tris stiklines arbatos iš karto, tarsi bijodamas, kad gali paskui nepritekti. Susėdę prie stalo su visa baterija stiklinių prieš save, jie paeiliui ragaudavo iš pirmos, antros ir trečios.

Vos atsisėdus, priėjo ir padavėja.

— Double? — tepaklausė jinai.

— Sakyk, kad dubelt, — pritarė Pultinevičius, kuriam spirgų kvapsniai sukėlė nežmonišką lašinių pasiilgimą. — Gal kaip nors išteksim užsimokėti.

Viena porcija (tai buvo laikai!) kainavo 25 centus. Jiedu susimokėjo po pusę dolerio, ir tik tada prieš juos atsirado pusryčiai: aštuonios lėkštės ir keturi puodukai.

— Kažin, ar tiek beuždirbsim per visą dieną... — atsiduso Pultinevičius.

— Gal dar sykutį? — nedrąsiai pasiūlė Radzevičiukas.

— Ką tu sau galvoji? Juk gausim pusryčius ir tenai.

— Puoduką kavos ir sausainį. Vienuolynas.

— Negalima, Rudzevičiau. Pravalgysim visus savo pinigus. Ir jau laikas judėtie.

Jie greitomis išgėrė po antrą ir išėjo. Kelionės tikslas buvo čia pat už kampo. Vos spėję atsirūgti, jie jau skambino pas nuo vakar pažįstamas duris.

Kupriukas, atidaręs, juos sutiko nevisai draugiškai. ir tai abiem numušė po pusryčių taip išgiedrėjusias nuotaikas.

Gal jam šiandien buvo vienas iš tų blogo ūpo laikotarpių, apie kuriuos perspėjo Tinkorius. Pažinti atrodė pažinęs, bet nepaisant to — ar gal kaip tik dėl to — visai nenorėjo įsileisti. Kažką čirškė lenkiškai, kartojo, kad darbo nėra, barėsi ir ranka rodė eiti šalin. Pultinevičių tai šiek tiek supykino, ir jis tvirtai pastūmėjo duris, nenorėdamas leistis į ilgesnius ginčus, nes viduje sieninis laikrodis jau mušė aštuonias. Brolis durininkas dar bandė karžygiškai spyriuotis, tačiau po nelygios kovos su lietuviškais muskulais turėjo beregint užleisti savo teritoriją įsibrovėliams. Vis dar garsiai čirškėdamas, jis nubėgo koridoriumi, matyt, šauktis pagalbos.

— Jeigu šitaip kas rytą... — nesmagiai sumurmėjo Pultinevičius, šluostydamasis prakaitą.

— Baigt taisytis, — sušnabždėjo jam Rudzevičiukas. — Ateina...

Kuprelis grįžo lydimas jauno, amerikietiškos išvaizdos vienuolio, kuris dar iš tolo juos mandagiai užšnekino angliškai.

— Labą rytą, ponai? Ar jūs su kokiu reikalu?

— Mes atėjome dirbti.

— Kaip tai: dirbti?

— Mus vakar pasamdė į darbą, — paaiškino Rudzevičiukas.

— Kas toks jus pasamdė į darbą?

Abudu tyliai pabraukė sau per burnas, parodydami, kad samdytojas turėjo randą.

— Oh! Father Eusebius?

— Yes.

Paminėtas vardas iš karto nutildė durininką, dar tebečiulbantį lenkų kalba. Jis išnyko priemenioje, ar kur nors prie savo darbo. Naujasis vienuolis trumpai pagalvojo, ir atidarė svečių kambario duris.

— Palaukite čia keletą minučių.

Neįeidamas, jis viena ranka uždegė šviesą ir vėl uždarė duris. Buvo girdėti koridoriumi atsitoliną žingsniai.

— Formalumai, lyg pas konsulą, — burbtelėjo Pultinevičius.

Paminklas Clevelando lietuvių šimtmečiui atžymėti. Projektas arch. E. Kersnausko.
(Daugiau — žiūr. 21 psl.).
Foto V. Bacevičius

— Sėdėkim ir laukim. Nuo aštuonių jau mums turi mokėti, — pamokė Rudzevičiukas.

Laukti neteko labai ilgai: gal kokias pusantros ar dvi minutes — jei ne minutę ir tris bertainius. Vos spėjo koridoriuje nutilti atsitoliną žingsniai, kai jie vėl pradėjo artėti. Tarp kitko, žingsniai buvo ne to paties asmens: greiti, ryžtingi, ir tokie sunkūs, kad kaskart sugirgždėdavo grindys.

— Atsiuntė stipriausią vienuolį mus išmesti, — nejaukiai tarė Rudzevičiukas.

Nežinia, ar vienuolis, kuris beregint atidarė duris, buvo stiprus — jiems to neteko išmėginti, tačiau jis buvo labai sunkus. Storas, apvalus, mėnuliškas, su balta prikyšte ir balta kepure, su šypsena nuo ausies iki ausies, jis pamojo jiems ranka, paskleisdamas svečių kambaryje seiles trėškiantį kavos ir spirginamų lašinių kvapą.

— Come on, boys! — tarė jis be ilgesnių užuolankų.

Sekdami jo pėdomis, mūsiškiai atsidūrė vienuolyno virtuvėje, dideliame aukštame

kambaryje su baltintomis sienomis, indaujomis, trimis ar keturiomis krosnimis ir su šventais paveikslais bei statulomis vienur ir kitur, kur tik atsirado vietos. Ilgai dairytis nebuvo kada, nes prie stalo viduryje laukė dvi kėdės, o ant stalo dvi lėkštės su kiaušiniu ir lašiniais ir du puodukai kavos. Lašinių porcija, tiesą sakant, čia buvo didesnė, nei valgykloje.

— Persižegnok, — kumštelėjo Pultinevičius Rudzevičiuką.

Jiedu kibo. Brolis virėjas, sukinėdamasis apie krosnį, garsiai kalbino, tačiau abudu buvo perdaug užimti. Jiedu pakirdo iš pusrytinio letargo tiktai, kai jis paklausė:

— Double?

—Kodėl ne? — atsakė Pultinevičius lietuviškai.

— Kodune, kodune! — juokdamasis pakartojo vienuolis, pakišdamas po antrą lėkštę ir antrą kavo puoduką.

Reikalai atrodė žymiai pasitaisę.

— Persižegnok, — kumštelėjo Pultinevičius Rudzevičiuką pavalgius.

Vienuolis juos tada nulydėjo atgal į svečių kambarį.

— Palaukite čia valandžiukę, tuoj ateis tėvas viršininkas. Dabar laiko mišias.

Tėvas viršininkas laikė mišias neskubėdamas: kai jis galiausiai pasirodė svečių kambaryje, jau buvo netoli devynios, ir abudu vienuolyno samdiniai, patogiai atsitversę ant sofos, buvo pradėję snūduriuoti. Viršininkas buvo nedidelis, plikas, su akiniais, asketiško veido, šiek tiek panašus į Mahatmą Gandį. Nors iš išvaizdos neatrodė čiabuvis, kalbėjo ankliškai be jokio akcento.

— Labą rytą, ponai! Labai atsiprašau, kad jums teko taip ilgai laukti. Taip pat man labai gaila, kad turiu jums pranešti nemalonią žinią: vakar buvote pasamdyti per klaidą. Visų namų apyvoką tvarkomės mes patys; vienuolis tarnų nereikalingas. Priešingai, dar patys stengiamės kitiems patarnauti, kur tik Viešpats suteikia tam progos. Iš tikrųjų, kaip nesmagu, kad jūs buvote šitaip suvedžioti! Tačiau užtikrinu, kad tai įvyko per klaidą.

Pultinevičius nenorėjo patikėti savo ausimis.

— Farm! Farm! — pakartojo jis kelis kartus, darydamas ženklus, primenančius mosavimą dalge. — Rudzevyčia, tu jam persakyk, kad mes pasamdyti už bernus į jų ūkį!

Rudzevičiukui išvertus, namo viršininkas nustebo nemažiau už Pultinevičių.

— Bet mes to ūkio senai neturime! Pardavėme dar per karą, kai buvo taip sunku gauti darbininkų. Nupirko gerai visiems žinomas p. Hitchcock, savininkas Hitchcock Small Tube Corporation. Jis dabar tenai pats gyvena, pasistatęs vilą — galite klausti, ką norite, jei netikite — čia jį visi pažįsta.

Kalbėdamas jis pasižiūrėjo į laikrodėlį ir įkišo dešinę ranką kišenėn, kažko ieškodamas. Atrodė nebeturįs daugiau laiko kalboms. Pultinevičius iš apsivylimo kiek užkaito (šitokie jo užkaitimai buvo nuo seno gerai pažįstami jo šeimos nariams, samdiniams, seniūnui ir viršaičiui, o vėliau — komitetų pirmininkams stovyklose).

— Čia vistiek kokia nors šunybė, kaip sau nenori, — tarė jis lietuviškai Rudzevičiukui.

— Ar aš vakar nesakiau, dėde, kad taip bus? Tas pilsudskininkas, aišku, tyčia taip padarė, lietuviams ant pajuokos. Dabar sėdės pas langą ir kvatosis, kai išeisim.

Viršininkas, nors nesuprasdamas lietuviškai, atrodė neblogiausiai susigaudąs, kaslink pokalbio turinio.

— Nors man nemalonu sakyti apie garbų mūsų kongregacijos narį tėvą Euzebijų tai, ką aš ketinu sakyti, tačiau jūs atrodote abejoją jo gera valia. Tad štai kas: tėvas Euzebijus jums norėjo padaryti gero, bet jis nėra atsakingas už savo veiksmus. Trumpai sakant, tėvas Euzebijus yra išprotėjęs. Mūsų tėvynės nelaimės praeitame kare jį, labai jautrų žmogų ir labai didelį patriotą, taip paveikė, kad tėvas Euzebijus susirgo psichiškai. Tuo metu jis buvo Argentinoje. Turėjome daug bėdos, kol galiausiai parsigabenome čia pas save, bijodamiesi, kad ten Pietų Amerikoje jo neuždarytų į beprotnamį. Pabuvęs porą metų klinikoje, jis dabar laikosi visai neblogai. Išskyrus tokius atvejus, kaip vakar.

— Bet jis taip protingai kalba! — sušuko Pultinevičius. — Išversk, Rudzevyčia!

— Taip, — atsakė jiems viršininkas. — Tėvas Euzebijus kalba labai protingai, tačiau, deja, tai, ką jis sako, neturi ryšio su tikrove. Pavyzdžiui, kad ir tas ūkis. Jisai gyvena savo paties pasaulyje, kuris neturi nieko bendro su realybe.

Viršininkas ištraukė iš kišenės ranką su dviem popieriniais doleriais, ten, matyt, iš anksto jau ir įdėtais.

— Čia jums nors už kelionę autobusu. Ir dar kartą labai atsiprašau. Linkiu sėkmės naujame krašte!

Paspaudęs abiems rankas, jis pats juos išleido pro lauko duris.

— Ką tu pasakysi? — tarė Pultinevičius kaimyno vaikui, lipant žemyn laipteliais. — Tas vargšas tėvas Euzebijus, tai vienintelis mano sutiktas protingas lenkas...

Daugiau jie nesikalbėjo iki prekių stoties. Pas "Beleventurą" vis dar kvepėjo kava ir lašiniai.

— Pravalgyti lenko pinigus, dėde, a? — mirktelėjo akį Rudzevičiukas.

— Argi dar tilps? — nusijuokė Pultinevičius, patraukdamas nosimi orą.

Kai, susėdus prie to paties stalelio palangėje (dabar bevalgė vos trys ar keturi klijentai), prie jų priėjo padavėja, Pultinevičius padėjo ant stalo savo dolerį ir pasakė gražiai angliškai:

— Double!

Jonas Aistis

KELIONĖ

Gyvenimas tai kaip graži kelionė —
Išsirengi, keliauji ir grįžti atgal.
Vis priešais mus nežinoma vilionė,
Klaikus ir kerintis, tartum sirenos gal?

Akyse gi, tartum kaleidoskope,
Vaizdų vaizdai, bet efemeriški, trumpi...
Kelionėj veriasi ir gyja sopės —
Eini ir eidamas imi ir suklumpi.

Vieni laivais — bures ištempęs vėjas —
Kiti gi pėsti eis per miestus ir šalis.
Ir nors sakais, kad tu ne Odisėjas,
Bet nežinai, kiek tu papasakot gali...

Tai kas, kad tavo laivas nesudužo,
Tai kas, kad tu namuosna sveikas sugrįžai,
Tai kas, kad likusių viltis nelūžo
Ir kad pati sutikt išėjo su mažais...

O jei grįžai praūžęs ir praleidęs
Tėvų turtus, lėbaudamas viešuos namuos,
Tave sutks ir džiaugsmas jųjų veide
Viską gražiai atleis, viską ranka numos...

Jei mylima, kur andai laukt žadėjo,
Laiminga ir linksma nuėjo su kitu —
Tau širdį spaus, ir jai atneš lyg vėjas
Žiedų kvapus, nutolstant jūra nuo kranių...

Jei tėviškę, tarytum Marco Polo,
Nežinomas ir vargšas andai palikai —
Galėsi sekt, kaip ji graži iš tolo,
Kaip keitė veidą jos ir priešai ir laikai.

Kelionė?.. Taip, jinai graži, kaip reta —
Kiek nuotykiųį kiek įspūdžių ir kiek vaizdų!
Ir niekas taip giliai nežeis, kaip metai —
Negydys niekas taip įsenusių žaizdų...

Vis priešais mus nežinoma vilionė,
Klaikus ir kerintis, tartum sirenos gal?
Gyvenimas tai kaip graži kelionė —
Išsirengi, keliauji ir grįžti atgal...

TARTUM PERLŲ NARAI

Tartum perlų narai, kurie neria į mirtį,
Į aklasias gelmes, iš jėgų išmušti
Ir visai nukamuoti, išnirę tušti,
Atsikvėpusys leidžias į gelmę įnirtę

Ir vėl pirštais nuogais begraibydami šlykštų
Ir praskydusį dumblą kamuojas tenai,
Kol jų rankose perlas sušvyti žvainai,
Kad ant kaklo kažkam žėrėjimais trykštų...

Lygiai tu nuolatos vis ogioj kasdienybėj,
Vis skurde ir menkystėj rausies ir kenti,
Kad pasauliai kažkam neregėti, šventi

Išsinertų iš purvo troškimų didybėn
Ir nuskaidrintų buitį už saulę šviesiau,
Bet, kaip naras, tu ieškai to džiaugsmo ne sau!

KŪRIMO VALANDA

Šilta pavakarė, tartum lelijų kvapsnis,
Pasklidusi svaiginančiu kvaitu,
Giedra, kaip kūdikio šypsnys per sapną,
Nerūpestinga, kaip Watteau.

O saulės spinduliai, kaip miežių varpos,
Nusvyra žemėn aukso akuotais.
Ir blaškos pamiškėm paklydęs varpas,
Ir virpuliuoja nerimu skliautai.

Tarytum laužo žarijas būt žarstę,
Rūsčiais veidais susėdę milžinai
Palei skaisčiosios karalaitės saulės karstą,
Kur jau žarijos blėsta, grindžias pelenais.

Skliaute ištrykšta dar nuraudusi vakarė,
Prabėga lapais šiurpus šlamesys,
Bet jau nuo kalnų, šilo ir nuo marių
Grasus kaip slibinas pakyla debesis.

Tas debesis tolydžio auga, kelias,
Artėja dundesiai ir duslūs ir pikti...
Nusikvatojęs žaibas skliautą skelia,
Akimirksniui prasiskiria plati naktis —

Ir matosi nuraudęs didelis peizažas,
Tartum ekstazėje nušvitusi širdis,
Ir vėlei prakeikta šalis nugarmi skradžiais,
Tik kažką gailiai verkaujant girdi.

Tai tik akimirksniui, tiktai vienai sekundei!..
Po to tiktai traškus griaustinio trenksmas jau,
Ir lauki vėl akimirksnio nubundant,
Bet... tąsyk būna dar tamsiau.

LAIMĖS LINK

Kadaise a la Charlie Chaplin žingsniu,
Lazdele pasiramščiuodamas,
Ėjau pasaulin šypsantis ir linksmas
Pro ištiestas rankas ir nuodėmes.

Ėjau per kalnus ir per klonius,
Klupau ir kėliaus — tik kėliaus ir klupau.
Jieškojau laimės, ne malonės!
Deja, aš juokdariu tapau.

Bet nuostabi man ta kelionė rodės:
Žingsniavau vis laimės link,
Nors aplink abuojas gruodis
Ir karti tiesa aplink.

TĄSYK VĖJAS

Tąsyk vėjas auksą žarstė —
Žarstė rudenio lapus.
Keturiese nešė karstą,
Juodą karstą į kapus.

Lapai pakasti ir auksas...
Aiman! gležna ir trapu!
Kažkieno ten neša džiaugsmą
Keturiese į kapus.

Tik staiga ištryško šauksmas,
Lyg šaltinis pro lapus:
— Kur jūs nešat mano džiaugsmą
Keturiese į kapus?..

Keturiese tąsyk svarstė, —
Kaip gyvenimas trapus...
Ir užkasę juodą karstą
Grįžo rūstūs iš kapų...

POETO MIRTIS

Tu ateini galop, mano sesuo! Tai ką gi —
Pašelk, pasiausk mano svajonių pelenuos!
Jau nebaisi man tavo atšiauri viešnagė,
Ir be manęs šilai ir marios mėlynuos...

Ir naktį žvaigždės degs, kaip jos prieš amžius degė,
Ir vieversėlių giesmė plūduriuos linuos —
Virpės lapeliai, nugirdę audrą žvagią,
O debesėliai plauks ir sidabru lynos...

Ateik, ateik arčiau ir savo juodą skraistę
Plačiai praskleidusi švelniai apglobk mane
Ir leiski pažiūrėt į gęstančią pašvaistę,

Ir mirštančių spalvų konvulsijas ir skaistį:
Tesuspindi, tesudega širdis mana —
Ji visą mano amžių buvo kruvina...

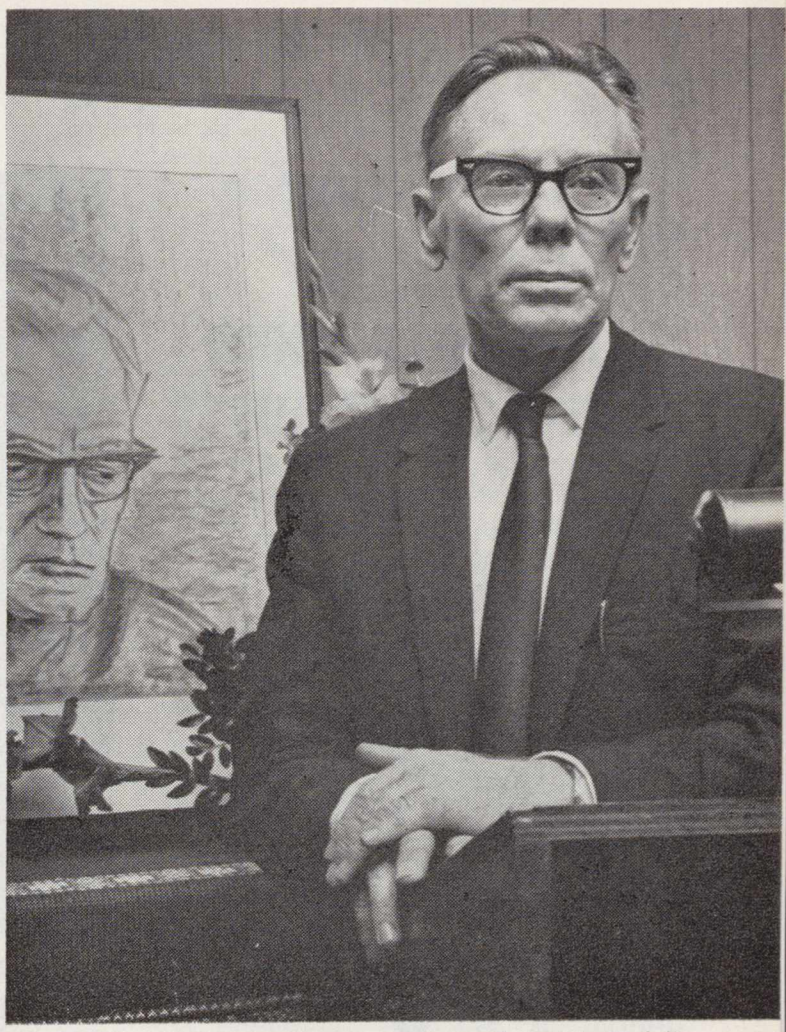

Foto V. Maželis

JONAS AISTIS

Birželio 13-tą mirė poetas Jonas Aistis.

Žinia nebuvo netikėta, nes poetas jau kelinti metai sunkiai sirgo, kankinamas vidurių vėžio ligos, varginamas operacijų, silpninamas skausmo, tačiau mirtis buvo nelaukta.

Birželio 13-toji atėmė iš mūsų tarpo kūrėją, kuris lietuvių lyriką iškėlė į ligi tolei nepasiektas aukštumas.

Poetai miršta, bet poezija lieka ilgam.

Kol poetas gyvas, tolei jis kalba savo kūryba į mus gyvu žodžiu, nors ir seniai jis būtų parašytas, gyvu alsavimu, gyva dabartimi, nežiūrint, kiek amžiaus autorius turėtų; poetui mirus, jo kūriniai nueina į istoriją ir mus jie pasiekia jau iš praeities, nežiūrint, kokia jauna ji dar būtų...

Poetai miršta, bet poezija eina iš kartos į kartą.

Ir Jonas Aistis, nors mūsų bendraamžis, jau yra anų, senųjų, kūrėjų — Donelaičio, Baranausko, Vienažindžio, Maironio, Putino kūrybinio palikimo tesėjas bendradalyvis.

Į mūsų literatūrą Jonas Aistis (tada Kossu-Aleksandravičius) atėjo dominuojant pomaironinei kartai (Putinas, Sruoga, Kirša...), blėstant modernistų (keturvėjininkų) poreiškiams ir tebešūkaujant socialistinio realizmo (trečiafrontininkų) grupei, kai visuomenė buvo desorientuota ir literatūrai buvo atėjęs laikas tarti naują, autentišką žodį. Jonas Aistis buvo vienas savo kartos pirmųjų, prabilęs jautriai lyriniu, rūpestingai išieškotu, giliai išgyventu, intymiai išreikštu, estetiškai išpuoselėtu, stilingai pasakytu žodžiu. Tai buvo kažkas nauja, negirdėta-neregėta. Jo laimėjimai 1937 metais įvertinti valstybine literatūros premija.

Jo poezija buvo tokia įtaigi, kad savo laikotarpiu jį pasekė daugybė epigonų, sudarydami ištisą Jono Kossu-Aleksandravičiaus mokyklą.

Nepriklausomoje Lietuvoje jis išleido 4 rinkinius ir 1940 m. rinktinę, vardu "Poezija".

Vėliau studijavo, įgijo mokslo laipsnį, darbavosi ir gyveno Pranzūzijoje, o paskutiniaisiais metais — JAV-se. Už tėvynės išleido vėl 4 rinkinius ir naują rinktinę, summa poetica, 1961.

Kultūrinių svarstymų, publicistikos, esėjų ir atsiminimų išleista dar du tomai.

Vieno jo artimų bičiulių, A. Vaičiulaičio žodžiais (iš kalbos laidojant): "Sunku visiem, kad jau daugiau nesusitiksime, tik... (jo) kūrybos galia ir grožybė švies lietuvių tautai ligi tolimųjų genčių"

Poetai miršta, bet poezija šimtus ir tūkstančius metų gyvena.

Ir gedėdami guodžiamės — ir Jono Aisčio vardas liks gyvas, kol bus gyvas lietuviškas žodis.

IN MEMORIAM

NETEKUS DAILININKO ALFONSO DOCIAUS

A. Dociaus piešinys

Birželio 2 d. "Draugo" kronikoje nedidelė žinutė skelbė, kad gegužės 29 d. nuo širdies smūgio mirė dailininkas Alfonsas Docius. Ši žinia buvo sukrečianti ir sunkiai įtikima, juoba, kad dailininkas, gimęs 1916 m., buvo pačiame amžiaus pajėgume. Tiesa, prieš kurį laiką jam buvo padaryta plaučių operacija, bet po jos jis pasveiko, gerai jautėsi, vėl ėjo į tarnybą, vėl ėmėsi kūrybinio darbo. Vienas iš jo paskutiniųjų darbų — iliustracijos Juozo Tininio knygai "Laiškai Andromachai".

Vienas iš ryškesnių "išėjimų į viešumą" buvo jo kūrinių paroda Los Angelėse, kur jis buvo atvykęs į "Poezijos pilnaties" knygos leidėjų atsiskaitomąjį posėdį. Paroda sulaukė didelio pasisekimo, puikaus žiūrovų įvertinimo ir tai davė kūrėjui naujo impulso.Sunki plaučių liga ir operacija užmojus kiek sutrukdė, bet kūrybinės ugnies neužgesino. Deja, taip pasisekusi paroda buvo ne tik šaunus po ilgos pertraukos dailininko viešas debiutas, bet ir kūrybinis benefisas. Netikėta mirtis nutraukė ne tik gyvybę, bet ir daugelį neįvykdytų planų, gausą kūrybinės potencijos, kuriai išreikšti buvo atėjęs pats metas. Ilgas darbas savo pašaukimui labai artimoje srityje (vienoje Toronto komercinio meno įmonėje) dailininkui suteikė didelį patyrimą, juvelyrinę techniką, o kartu aukštą estetinį pojūtį — visa, kas taip reikalinga ir brangu dailininkui grafikui.

Daugelį grafikos laimėjimų dailininkas sukaupė "Poezijos pilnaties" iliustracijose, kur atsiskleidė A. Dociaus įgimtas talentas, jo kūrybinis subrendimas ir mokėjimas įsijausti į poezijos tekstus bei juos išreikšti savais vaizdais, savu, kiek moderniškai traktuojamu, bet neatsisakant klasikos, artimu šiuolaikinei dvasiai, braižu.

Kai šių žodžių autoriui (kartu su žmona Aldona) keliaujant per Ameriką ir Kanadą, teko užsukti pas biržietę skulptorę Eleną ir Alfonsą Docius, mielai pasinaudojus šeimininkų viešnage, turėjom progos apžiūrėti abiejų menininkų darbus. Elenos kūriniai nebuvo naujiena: buvo tekę juos matyti reprodukuotus spaudoje (net šiose pačiose "Lietuvių Dienose"), bet Alfonso darbai buvo tikra siurprizas. Labai įvairi technika, platus tematikos diapozonas, originalus minties išsakymas, kruopšti technika ir didelis estetinis pajautimas stačiai sužavėjo ir ilgam liko atmintyje. Tat kai reikėjo kviesti dailininką "Poezijos pilnačiai", nebuvo abejonės, kad tai bus Alfonsas Docius. Ir jis nei autoriaus, nei leidėjų, nei skaitytojų neapvylė. Jis sukūrė visą knygos išvaizdą; veikalas išėjo neturįs sau lygaus mūsų knygos istorijoje — tai pripažino apie knygą rašiusieji. Dailininkas nusipelnė "aukso medalio", išreikšto spaudos ir skaitytojų.

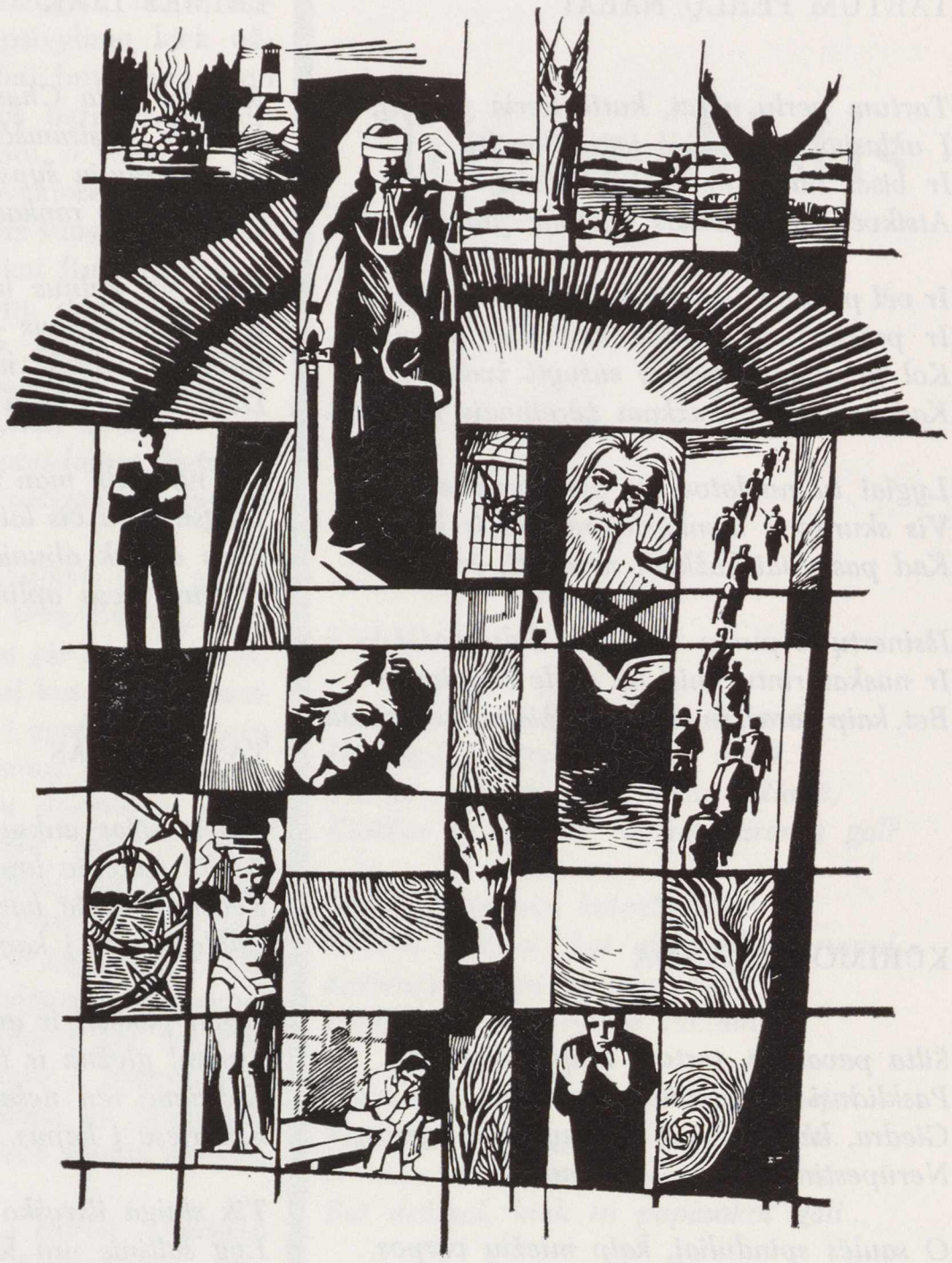

Iliustracija "Poezijos pilnačiai"

Dailininkas Alfonsas Docius

Alfonsas Docius gimė Lietuvoje, Kėdainių aps., 1916 m. Lankė ir 1936 m. baigė Kėdainių gimnaziją. Nuo 1938 m. mokėsi Kauno Meno Mokykloje, iš kur persikėlė į Vilniaus Meno Akademiją, kurią baigė 1943 m. (skulptūros sk.). Jo profesoriai Kaune buvo J. Zikaras, Vilniuje — J. Mikėnas, P. Aleksandravičius.

1944 m. studijas gilino W. Merten studijoje, Vokietijoje. Vėliau perėjo į grafikos sritį. 1947 m. — dėstė meną YMCA-YWCA kursuose.

Nuo 1949 m. gyveno Toronte ir dirbo komercinio meno srityje.Piešė nemažai iliustracijų lietuviškai spaudai (Tėviškės žiburiai, Lietuvių Dienos ir kt.).

Alfonsas Docius, artist, 1916 — 1973. Graduated from the Kėdainiai High School. He then took up studies, of art at the Kaunas Art School and the Vilnius Academy of Art, where he graduated in 1943.

Alf. Docius studied sculpture under J. Zikaras, J. Mikėnas and P. Aleksandravičius and specialized in stone sculpture under W. Merten in Germany.

Living and working since 1949 in Toronto, Canada, he participated in group art exhibitions in various Canadian cities.

His works deeply express the light reflections of our tumultous world. The gothic lines of his paintings vividly shine through the darkness of meaningless reality.

Su skaudančia širdimi rašomi šie žodžiai, apgailint per anksti palikusį mus dailės kūrėją, taip reikalingą išeiviškame kultūros gyvenime. Gaila ir žmogaus, tapusio geru bičiuliu, mielo asmens, su šypsena ir su taikliu sąmojum ėjusio per gyvenimą, palikusio šviesius pėdsakus, kaip jo kūrinio "saulėto slėnio" spindulius, ir gilų graudulį jo žmonos Elenos ir jo artimųjų širdyje.

Bern. Brazdžionis

Daugiau A. Dociaus dailės darbų — viršelio 4 psl.

Knygos ir autoriai

Mūsų gyvenimo mozaika po angelų sparnais

Naujasis Alės Rūtos beletristinių dalykų rinkinys skaitytoją pirmiausia sudomina: kurlink dabar autorė suka? Po kokiais angelų sparnais? Kas tie angelai? Pasakysiu labai realistiškai: man dingojasi, jog tai po po Los Angeles miesto ir jo apylinkių skliautais. Kas ten vaizduojami ir kas vyksta? Mes, to miesto įnamiai, žmonės visoje savo kasdienybėje, su savo menkais rūpestėliais, su savo likimo išdaigomis, su savo ydomis ir gerais būdo bruožais darbe ir namie, visuomeninėj veikloj ir susirinkimuose.

Viso čia telpa 25 dalykai: apybraižos, vaizdeliai, pasakojimai, fragmentai, ar kaip kitaip juos pavadinsi, — bet tik ne "novelės", kaip klaidingai leidykla tituliniam lape yra pažymėjusi. Autorė tų savo beletristinių vaizdų (Vaižganto pavadinimu) ir nepakrikštijo specifiniu literatūros terminu, nors keletui dalykų (Testamentas, Užmiršau, Po angelų sparnais...) tas vardas ir tiktų.

Šiuose beletristiniuose vaizduose autorė, lyg vartydama kaleidoskopą, parodo daugelį gyvenimo kampų, daugelio žmonių vidaus "veidus", pro kuriuos šiaip jau praeiname, giliau nė nepažvelgę, ar ilgiau nesustoję. Kai autorė su literatūriniu įgūdžiu juos nupiešdama, minuteikitai mus sustabdo, tada ir mes atkreipiame į tai dėmesį ir susimąstotome: o juk tai kažkas iš mūsų gyvenimo! Tikras jis, ar ne, žinoma, nesvarbu, — mes nė nesistengdami "iššifruoti" "kas yra kas", — lyg dar kartą visa tai pergyvename, atrandame "save", pamatome "kitus", susimąstome ties daugeliu momentų, kurie, deja, ne visi puošia mūsų gyvenimą, nors ir po angelų sparnais!

Alė Rūta moka pasakoti — tai ne naujiena; jos kalba labai gera; jos stilius literatūriškas; netrūksta poetiškų vaizdų. Tai ne palaidi akmenėliai, mesti į mūsų gyvenimo balą, ne aštrūs stiklai ar nuolaužos, bet meniškai sudaryta mozaika, kuri vienus domins idėjomis, problemomis ir mintimis, kitus — spalvomis ir nuotaika. (J. Br.)

Alė Rūta, **Po angelų sparnais.** Išleido Nidos knygų klubas Londone. 1973 m.

Grincevičiaus dovana jaunimo literatūrai

Šių metų pradžioje pasirodė Č. Grincevičiaus didelė knyga (nors su nedaug — apie 40 — psl.) — "Vyskupo katinas". Joje telpa trys pasakos-nepasakos, greičiau literatūriniai pasakojimai (pas mus "įpilietinti" A. Vaičiulaičio): Velykų dovanėlė, Bažnyčos perscekiotojai ir Vyskupo katinas. Jų pirmasis liečia šeimos priauglio sutikimą šeimoje; antrasis — vaiko rengimąsi pirmajai išpažinčiai ir su tuo susijusias "problemas"; gi trečias — nukelia mus į "anuos šviesius didžiojo Lietuvos kunigaikščio Žigimanto Augusto laikus", kada "prakilnaus Vilniaus vyskupo Valerijono Protasevičiaus kieme patogiai gyveno..." katinas.

Ir paprastą kasdieninį įvykėlį, ir istoriniu pamušalu pamuštą katino ir gaidžio nuotykį autorius geba įvilkti į literatūrinį drabužį, duoti puikų pasakojimo stilių, prisagstytą kupinai vaikiškų sąmojų, naiviai nekaltų pokštų, kurie kelia skaitytojo šypseną ir pasigėrėjimą.

Su romanu "Geroji vasara" Č. Grincevičius užsirekomendavo kaip stiprus lietuviškojo kaimo etniškai žėrinčių deimančiukų kūrėjas.

Su šia knyga jis stoja į gretą geriausių mūsų jaunimo rašytojų.

Nevisuomet JAV LB Švietimo Tarybai yra vykę su skaitiniais jaunimui; ji yra išleidusi (ir net premijavusi!) labai menkos rašomanijos; "Vyskupo katinas" yra vienas vertingiausių paskutiniuoju metų išėjusių leidinių. (V. N.)

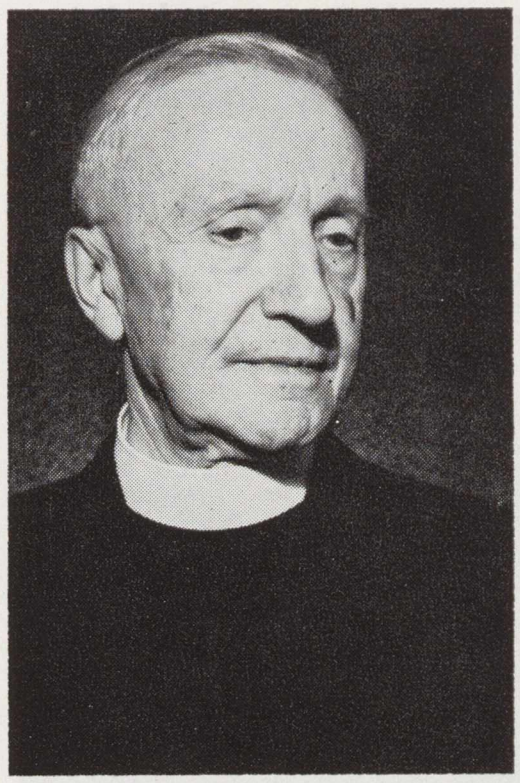

POETAS MYKOLAS VAITKUS
1883 — 1973

Kanauninkas Mykolas Vaitkus, sulaukęs beveik 90 metų, buvo gyvas Maironio kartos liudininkas, vienintelis mūsų tarpe ilgiausiai gyvenęs pirmųjų "Vainikų" poetas.

Su pirmuoju poezijos rinkiniu pasirodęs spaudoje 1911, per 60 metų kūrė poetinius "šviesius krislus", beletristiką, vertė iš kitų kalbų, o paskutiniu metu išgarsėjo skaidriai parašytais atsiminimais.

Gimęs 1883 m. Gargždūose, lankė Kauno kunigų sem-ją, studijavo Petrapilio dvas. akademijoj ir Inbrucke. Įšventintas kunigu, kapelionavo, buvo Šv. Kazimiero knygų leidimo direktorium, seminarijos profesorium Kaune.

Po II pas. karo atvykęs į JAV darbavosi seselių prieglaudos namuose Peace Dale, R. I.

Palaidotas Putnamo seselių kapuose.

PLB pasaulio lietuvių IV seimo komiteto nariai pasitarimo metu su PLB c. valdybos nariais. Iš kairės: I eil. — A. Bačkaitienė, dr. J. Genys, G. Vasaitienė, dr A Butkus, J Micutaitė, II eilėj — A. Vaičiulaitis, D. Lukienė, dr. H. Brazaitis, dr. S. Vaitužis, dr. A. Nasvytis.

Members of the committee for the IV World Lithuanian Conference, conferring with the W. L. Community Board xecutives.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Napoleonas Baltija Amerika. Vincas Trumpa. A. Mackaus Knygų leidimo fondo leidinys, Chicago, 1973. Istorinės sintezės bandymas. Tiražas 800 egz. 253 psl. Kietais viršeliais kaina $6. Knygos aplankas V. O. Virkau. Gaunama pas platintojus ir leidykloje: G. Vėžys, 6349 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629.

Veterinarinė Medicina Nepriklausomoje Lietuvoje. Dr. Stasys Jankauskas. Atsiminimai. Liet. Veterinarijos Gydytojų Dr-jos leidinys. 1973. 338 psl. Kietais virš. Kaina nepažymėta.

Vladas Šlaitas. **Pro vyšnių sodą.** Eilėraščiai. Išleido "Ateitis, 1973. Aplanką piešė Danguolė Stinciūtė. Kietais virš. Tiražas nei kaina nepažymėta. Gaunama pas platintojus ir leidykloje: c/o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mish. 48075.

Laimutis Švalkus, **Gyvastis.** Autoriaus 3 poezijos rinkinys suaugusiems ir vaikams. Vaikų eilėraščiams iliustracijos Algirdo Švalkaus. Išleido "Šaltinis", 1973 m. Kaina 2 dol. arba 50 penų. Gaunama: "Šaltinis", 16 Hound Rd., West Bridgeford, Nottingham NGS 6AH England.

Naujoji Viltis. Politikos ir kultūros žurnalas. Nr. 5. 1973. Kaina $3. Redaguoja red. kilegija: Dr. J. Balys, A. Laikūnas, dr. B. Nemickas. Redaguoja red. kolegija: Dr. J. Ba- Lietuvių Tautinė S-ga. Prenumerata metams $5. Adr. 7150 S. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Pasaulio lietuvių seimas

vyks Washingtone nuo rugpiūčio 30 d. ligi rugsėjo 3 d. Posėdžiai bus Statlerio viešbutyje, pačiame miesto centre, visai arti Baltųjų Rūmų, muziejų, galerijų ir kitų sostinėj lankytinų vietų.

Be organizacinių reikalų svarstymo, pranešimų, paskaitų ir ateities planų užbrėžimo, seimo proga numatyti dar šia dalykai:

- Priėmimas Lietuvos Pasiuntinybėje;
- Amerikos lietuvių dailininkų meno paroda Corcorano gelerijoj;
- Literatūros vakaras ir Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos įteikimas;
- Čiurlionio ansamblio koncertas;
- Pamaldos katalikų šventovėje, kurioje yra Šiluvos koplyčia; pamaldų metu giedos Čiurlionio ansamblis;
- Banketas.

Meno paroda atidaroma jau rugpiūčio 10 d. ir veiks ligi rugsėjo 5. Corcorano galerijos vadovybė parodai atlinks 12 dailininkų.

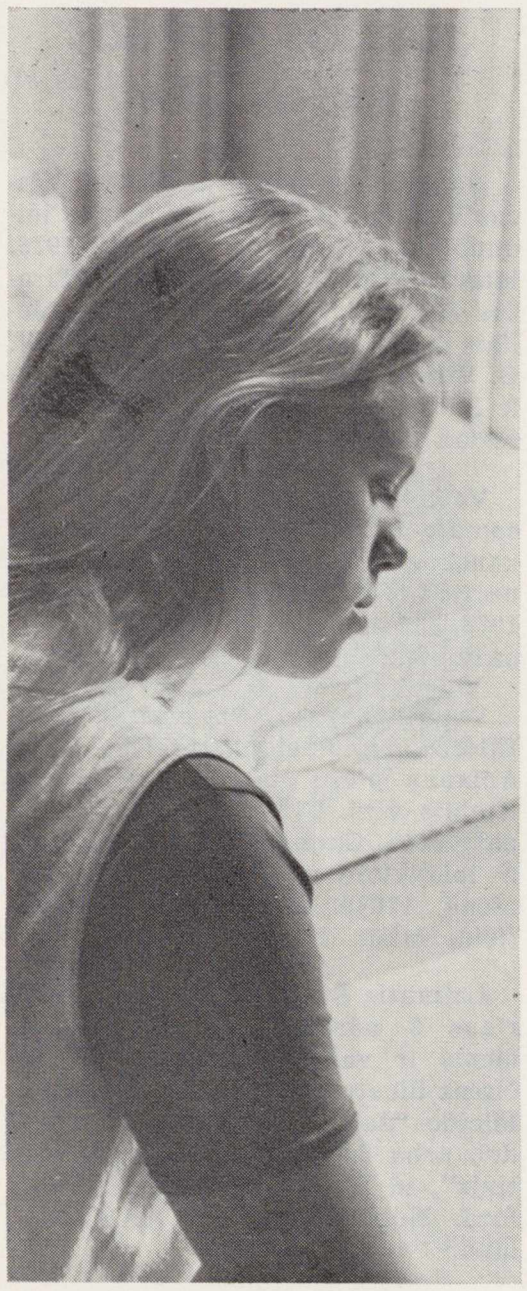

Dailininkė Rasa Arbaitė
Artist Rasa Arbaitė at work
Santa Monica, Calif.

Dail. Rasos Arbaitės darbai ir laimėjimai

Rasa Arbaitė šį pavasarį baigė Santa Monikos gimnaziją ir, gavus stipendiją, ateinantį sezoną pradės meno studijas UCLA universitete Kalifornijoje.

Nuo pat savo jaunų pradėjusi piešti, Rasa jau spėjo gerai užsirekomenduoti tiek lietuvių, tiek amerikiečių visuomenėje ir spaudoje. Yra surengusi visą eilę parodų, iš kurių pažymėtinos Los Angeles priemiesty Pacific Palisades individuali paroda, surengta Dr. N. B. Barcel studijoj, globojama L. A. Meno Muziejaus direktoriaus K. Donahue ir UCLA prof. Dr. Robert Haas.. Taip pat individualios parodos surengtos Santa Monikos m. bibliotekoje, Detroite (globojama Detroito Gydytojų Moterų komiteto), ir Los Angeles Building Exhibition Center.

Rasos paveikslai yra išskirti įvairiais atžymėjimais. Redondo Beach (Calif.) Meno Festivalyje pirma premija suteikta už paveikslą "Motina ir sūnus" (akvarelė). Santa Monikos 5-tame Meno Festivalyje jos paveikslas "Life on the Moon" yra gavęs I-mą premiją jaunių grupėje. Los Angeles katalikiškų mokyklų tarpmokykliniame konkurse pirmoji premija suteikta už Rasos pastelinį kūrinį. 1973 m. visos Amerikos gimnazijų varžybose New Yorko mieste už Rasos darbą suteiktas aukso medalis ir premijuotas paveikslas, išstatytas parodoje New Yorke.

Rasa Arbaitė yra padariusi iliustracijų jaunimo knygai "Pipers Play"; taip pat žurnalui "Western Magazine". Giedros Gudauskienės dainų sąsiuvinys "Norėčiau skristi" iliustruotas R. Arbaitės viršeliu ir piešiniais.

Apie Rasos A. gabumus ir sukurtus darbus yra daug rašę Los Angeles Times, Daily Breeze, The Tidings, Independent ir Santa Monica Outlook; yra rašę ir spausdinę darbų nuotraukų daugelis lietuvių laikraščių ("Laiškai Lietuviams" yra iliustravę visą vieną numerį).

1972-73 mokslo metais R. Arbaitė dėstė piešimą I ir VI skyriuose Santa Monikos pradinėj mokykloj. Nuo 1971 m. priklauso Los Angeles Meno Muziejaus studentų komitetui.

Be viso to, Rasa dalyvauja lietuviškose organizacijose, yra ateitininkų ir jūrų skautų narė.

Rasa yra architekto Edmundo Arbo ir rašytojo Alės Rūtos Arbienės duktė, g. 1955 Birmingham, Mich. Gyvena Santa Monikoje.

Š. m. birželio 24 d. Rasa Arbaitė dalyvauja Los Angeles Šv. Kazimiero Lietuvių Dienos programoj, išstatydama kelias dešimtis savo dailės darbų, kurie rodo dailininkės naujus kūrybinius aspektus. **Fr. Ž.**

Prie namų. At home
Rasa Arbaitė

Trys Rasos Arbaitės paveikslai:
1. Kelionė; 2. Skicas; 3. Paslaptingos durys.

Three paintings of the young artist Rasa Arbaitė:
1. Journey, 2. A sketch, The Mysterious Door.

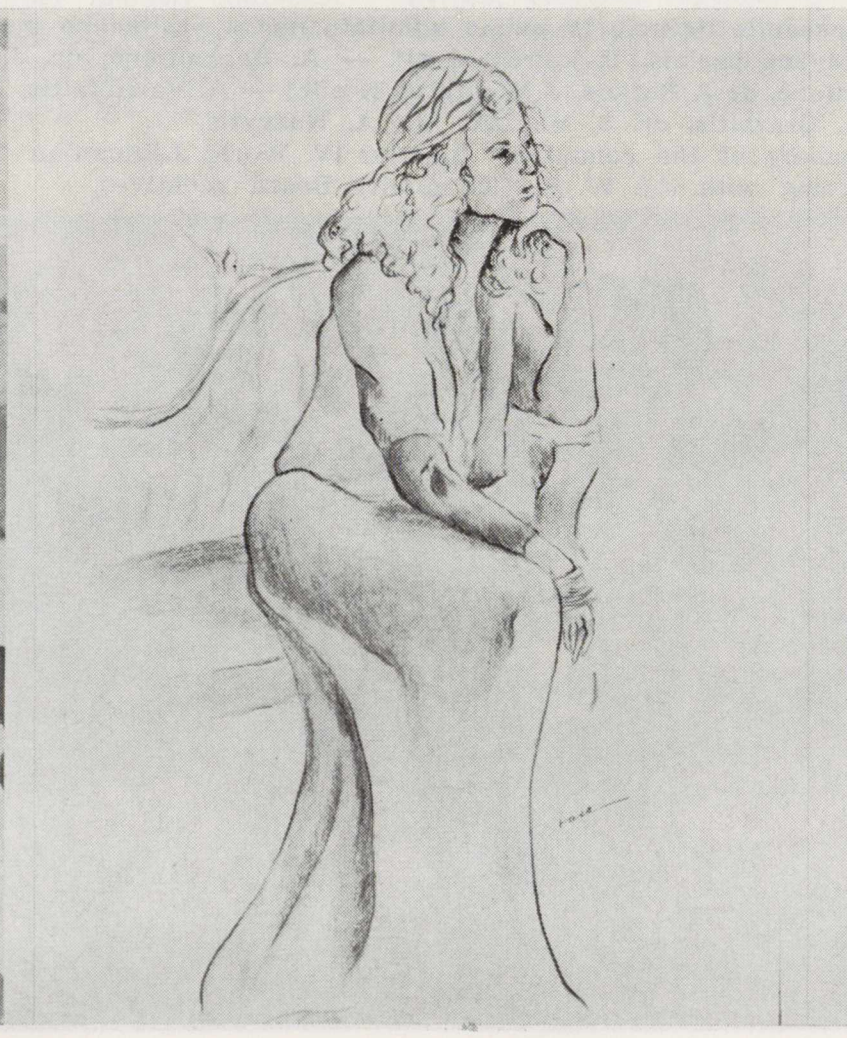

Solistas Antanas Pavasaris ir pianistė Raimonda Apeikytė, davę dainų rečitalį gegužės 19 d. Los Angeles šv. Kazimiero par. salėj. Koncerte buvo atlikta lietuvių ir kitų tautų kompozitorių kūrinių.

Koncertan jungėsi akt. A. Žemaitaitis, padeklamavęs lietuvių rašytojų kūrinių. Foto L. Kantas

Soloist A. Pavasaris gave a recital with accompanist Raimonda Apeikytė at the piano, at Los Angeles St. Casimir's parish hall this spring, A. Žemaitaitis added excerpts from Lithuanian writers' works.

Birželio 2 d. Los Angeles Dramos Sambūris surengė "Meno šiupinį" šv. Kazimiero parap. salėj. Programą, be sambūrio narių, atliko dar vyrų kvartetas ir "Išlaisvintų moterų" grupė. Nuotraukoje programos dalyviai po koncerto: Iš kairės — K. Baltrušaitytė, H. Paškevičius, O. Barauskienė, Raisa Urbanienė, A. Polikaitis, N. Dobrivolskienė, J. Janušauskas, Ona Deveikienė, V. Šulaitis, Dalila Mackialienė, rež., Br. Seliukas, J. Čekanauskienė, M. Prišmantas, Z. Česnaitė, A. Giedraitis, J. Raibys, L. Zaikienė ir E. Jarašiūnas.

An artistic potpourri was presented by the members of the Los Angeles Dramatic group this spring. Foto L. Kantas

IŠ LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS "LIETUVIŲ DIENOS"

"Žinote, aš esu labai bailus... tikra teisybė!" — Vitalis Žukauskas — šv. Kazimiero parapijos 20-je "Lietuvių Dienos" programoje linksmino publiką anekdotais, sąmojais, komiškomis dainų interpretacijomis.

The "One-Man-Theatre" artist, Vitalis Žukauskas of New York, added humorous support to the Lithuanian Day concert in L. A.

Baltimorės vyrų choras Daina prelatui L. Mendeliui jo 75 m. sukakties priga dedikavo savo koncertą balandžio 28 Lietuvių svetainės didž. salėj. — Prelato kairėj Lilė Baker Bakerskienė, choro dirigentė, dešin. — tautiniais drabuž. Ramunė Buivytė, koncerto pranešėja. Foto Guill

Daina — male chorus of Baltimore performs at 75th anniversary of Prelate L. Mendelis.

Arija iš operos "Meilės eleksyras". Solistas Arnoldas Voketaitis Los Angeles šv. Kazimiero parapijos 20-je "Lietuvių Dienos" programoje atliko eilę arijų ir liet. kompozitorių dainų, žavėdamas klausytojus puikiu balsu ir išraiškia interpretacija.

Soloist A. Voketaitis interpreting a scene from Donizetti's "L'elisir d'amore" at the Lithuanian Day concert in Los Angeles.

Dr. Jonas Genys with Julie Nixon Eisenhower and David Eisenhower at the National Republican Heritage Groups convention where he was selected as "most outstanding individual" of the year (For more see LITHUANIANS MAKE NEWS)

Dr. J. Genys, Julie Nixon Eisenhower ir David Eisenhower Tautinių Grupių Respoblikonų konvencipjoje Washngtone, kur dr. Genys buvo išrinktas kaip "iškiliausias asmuo" ir gavo D. Eisenhower's Meritorious Service Award" atžymėjimą, kurį skiria tik vienam asmeniui metuose.

Dr. J. Genys yra aktyvus A. Liet. Bendruomenės, ALT-bos ir Amer. Liet. Respublikonų Fed. veikėjas.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
JUNE 1973

Genocide Day

Today, June 14, is the anniversary of one of the most tragic episodes in history, the deportation from their lands of the Estonians, Latvians and Lithuanians by the Soviet Russian military authorities.

May I remind the Members of this tragic episode, thirty-two years ago, on June 14, 1941, when the Soviet Union began to execute its policy of genocide in the Baltic nations. These three small republics, Estonia, Latvia, and Lithuania, had been annexed to the huge Soviet Empire a year earlier. Tens of thousands of the Baltic people were killed and about a million were deported to Siberia and other areas.

During the following 4 years, the Baltic lands formed part of the battleground as the erstwhile allies, the National Socialists of Germany and the Communists of Russia, fought against each other. Those Estonians, Latvians, and Lithuanians who remained were terrorized by whichever of these vicious forces happened to be in the ascendancy. The final defeat and elimination of the Nazis left the Communists in undisputed and complete control.

While some of the Baltic peoples still reside in their ancient homelands, others have been replaced by Russians from other sections of the Soviet Union and still others have been scattered to other parts of the world. Many Estonians, Latvians, and Lithuanians have, during the past three decades, begun life anew in free America. As loyal and industrious citizens they have made important and lasting contributions to their adopted country.

In the fall of 1971, it was my privilege to serve at the United Nations as a member of the United States delegation. During the discussion of the subject of the right of peoples to self-determination, I raised the question of Soviet control over the Baltic States. May I briefly restate my points I made at that time:

"The Baltic States — Lithuania, Latvia, and Estonia — represent a special case in point. They have been physically annexed by

---

Statement of the Honorable Edward J. Derwinski of Illinois (R - 4)

LITHUANIANS IN A FREE AMERICA AND UNDER THE YOKE OF COMMUNISM

The world-widely circulating popular Catholic weekly **Twin Circle** has once again given ample space to Lithuanian problems in its issue of the week ending June 8, 1973. Jerry Pournelle writes on "Church is Center of Lithuanian Culture". And the front page is adorned by a full color print of three pretty Lithuanian girls in their national costumes. A typical Lithuanian family is described: architect Edmund Arbas of Santa Monica with his wife — authoress Alė Rūta and their two children.

The problems touched upon are of the "between one and two million Lithuanian Catholics... their children born here..." few of whom "would emigrate even if their homeland were liberated from Communism."

The Lithuanians retain their individuality "though we are very grateful to the United States". They attend Masses in both languages and the youth studies extra on Saturdays to keep up in its own native language. "... it is never easy at that age. But they also have a sense of mission."

"The Lithuanian culture is under savage attack by Russian Communists in the homeland, but it will never die. There are more Lithuanian publications today than were when the nation was independent after WW I. What is published here even reaches the homeland... Lithuanians are grateful to America and they have become Americans, but they do not forget Lithuania."

— — — "The family of Edmund Arbas is typical. Edmund Edmund Senior was an architect in Lithuania, and became a leader of the anti-Nazi underground. He came to the U. S. after the Soviet invaders took and kept his country. It took time, but eventually he won a license as an architect here, and has built churches, banks, homes and apartments."

"His wife Elena writes Lithuanian books under the pen - name Alė Rūta. Edmund Junior, 22, is a student in biology in San Diego... He leads a Lithuanian Sea Scouts post."

"Rasa Arbas, 18, is already an exhibited artist with several first-in show prizes for her detailed fantasies." As American, like any student dressed in jeans and sweater, she is far more attractive in the traditional costume as on the front cover photo."

— — — — — —

"The Church is the center of Lithuanian culture here as in their former homeland. St. Casimir's of Los Angeles has an enormous parish hall and day-chool... There are numerous social gatherings there.

Yet because the Church is the center of Lithuanian culture, it is under vicious persecution in the homeland.

"Our people in Lithuania are like men in a cage with a tiger," said Monsignor John Kuchingis, rector of St. Casimir's. "Someone outside the cage must keep the tiger distracted so he will not eat Lithuania. That is what we do here, we annoy the Russian tiger."

Jerry Pournelle concludes: "Even if the rest of America forgets the barbarities of Communism, the Lithuanian - Americans will not; and perhaps we have much to learn from them."

A BALLAD

By **Jonas Aistis**

(b. July 7, 1904 — d. June 13, 1973, Washington, D.C.)

I know that love is like a breeze in spring;
I know that it can be stormy too.
Though fulfillment it will not bring to you,
There is that in it what makes you think.

A protruding chin through my memory darts.
Then her cornblue eyes and her lengthy tresses.
While an outcast loiters through her yards,
With his eyes in swoon, though they prey caresses.

We crisscrossed the fields like the winds in a flight. —
A "no" or a "yes" would be all her response.
Cornblues, skies and her eyes, all a-blooming alike,
And the days hurried by, leaving us in a trance.

Said I —that love is like a breeze in spring;
Said I — that it can be stormy too...
And she — that she never came across such a thing;
She knows not that it be true.

Three years went by. In a barn I was sitting,
It was very hot as she came along —
'Tis true that love is like a breeze in spring,
And that it also can burst into storm.

Much did she speak and for long, I recall,
As in dream, or what passes in stupor:
Skies, cornblues, eyes, they were matching all —
Only now no more I understood her.

[1927]

Translated by
A. Milukas

---

the Soviet Union and forcibly incorporated into the cluster of its "Socialist Republics". So far as the Communists are concerned, Lithuania, Latvia, and Estonia have ceased to exist as separate entities entitled to their own national identity and independence. These views are not shared by the United States, nor by numerous other countries. To this day, United States accords diplomatic recognition to the representatives of the last legitimate governments of the three Baltic States. Large numbers of Baltic peoples were transferred to the Soviet interior after 1940. There are indications that as many as 60,000 Estonians and 25,000 Latvians, and probably more Lithuanians, were deported or killed during the first Soviet occupation of the Baltic States in 1940-41. The largest deportations occurred on the eve of the German invasion. After the war several waves of deportations were conducted particularly from Lithuania, and chiefly in connection with the collectivization drives in the Baltic States.

"Comparison of Soviet data on peasants in Latvia for the period from early 1947 to May May 1949, shows that some 36,000 families or about 150,000 individuals were eliminated from the rolls during the period. Making allowance for migration to cities, it appears that over 100,000 Latvian peasants were deported to the interior. The figure for Lithuania may be assumed to be still higher. The Baltic peoples were evidently resettled in various regions of Siberia, as well as in the north."

Mr. Speaker, I trust that the Members of the House will keep in mind the legitimate aspirations of the Baltic peoples to independence and the right to again reside in their historic lands.

It is necessary, Mr. Speaker, that we continue to recognize the right of the Baltic States to self- determination. I believe it is absolutely necessary for the policy of the United States to continue to be that of non-recognition of the Soviet incorporation of Lithuania, Latvia, and Estonia. I make this pointed reference on the eve of the visit to the United States of the Soviet leader, Leonid Brezhnev.

STRIVE FOR FREEDOM BY ALL AVAILABLE MEANS

Young Lithuanian representatives appear on Los Angeles TV (Ch. 5, KTLA, TACK BACK), in an interview with George Putnam on May 25, 1973:

My name is Edwardas Reivydas:

— As President of the L. A. Chapter of the Lithuanian-American Youth Association, I have come here today to remind you and your audience that about a year ago, in the city of Kaunas — the second largest city in Lithuania, there occured massive demonstrations which led to rioting — in protest of Soviet occupation.

During these demonstrations, a 19-year old student, by name Romas Kalanta, poured gasoline over himself and set himself on fire. He was protesting the denial of Basic Human rights — especially freedom of religion.

Edvardas Reivydas

It is interesting to note that Romas Kalanta was born into a Communist family. His father was a party member and his mother and sisters were all involved with the party. As a matter of fact, so was Romas.

Yet, he somehow realized that he was missing something — some basic inlienable rights which he did not have.

We feel that this incident and these demonstrations prove that there is an underground — a strong underground, active in Lithuania.

We drow this conclusion from this and other related incidents — the self-immolation of another student in the town of Varėna and from demonstrations during the international sporting events in Vilnius.

GEORGE PUTNAM:

— Is there a similar underground in Latvia and Sstonia?

E. Reivydas:

— Yes, we feel there is. We can't say for sure how strong it is or weak it is, but the way things are going from information we can get, it seems to bee holding out well, and what we want is the support of the American people. Now when we need it more then ever.

My name is Vilija Butkytė:

— The self-immolation og Kalanta was timed to coincide with the visit of President Nixon to Moscow, so that the attention of the world would be drawn to show the need of freedom for Lithuania, which is presently under Soviet occupation.

We, Americans of Lithuania descent, would like to speak out for our brothers who, after a generation of occupation, still strive for freedom by all available means.

Vilija Butkytė

As we understand, a visit to the United States by Russia's Soviet Communist Party leader Brezhnev is being planned. *) We think it is timely to remember and remind this visitor, and any other visitors, of such events as the burning of Kalanta and ask:

Why Lithuania is occupied, why their people are being denied religious freedom, why the country is being russified, and why emmigration is forbidden?

G. PUTNAM:

— Thank you very much! We commend both of you for your efforts. W're so proud to name you Americans by choice; your families — Americans by choice are very finest citizens! Thank you, good luck to all of the Lithuanias, Estonians, Latvians and rest of them!

Privately **V. Butkytė** had this to add:

— Various trade agreements with Russia have been made during the last year and still on the upswing. As a matter of fact, a trade agreement now under consideration of Congress is one in which the Soviet Union is seeking special preferential treatment.

We believe that this is a wrong doing to the United States and the nations oppressed by Russia. We believe in a much stronger bargaining than was agreed to in the "wheat deal." The United States should press for much more favorable terms, which could include free emigration of Lithuanians, as an example.

HERE & THERE, THIS & THAT

(From Bulletin "World-Wide News Bureau", by Arėjas Vitkauskas)

☒ Peasants' Wisdom versus Professor's Bookish One — Lithuanian peasant saying, "Iš didelio rašto išėjo iš krašto" (Too great learnin ended in nonsense), applies to learned professor Michael Parenti, who believes in "popular devotion among the masses" to Stalin, and discounts any "horrors of slave labor camps", etc., whose book, **The Anti - Communist Impulse,** (Random House, N. York), mocks American "obsession with anti-communism" by quoting suitable and unsuitable sources to "prove" communist "sincerity" whenever they change their world conquest tactics by proclaiming "coexistance", "friendship", and any other grandiloquiencies.

(Dear Professor! It's easy, in American freedom of expression and wellbeing, to be an apologist for things not experienced on one's own hide; Lithuanian peasants, — who are just another example of the many other victims in Europe! — are forced to half hungry work in the country's collective farms today. Yet it remains in memory that before grasping tight control there Communists had proclaimed as "enemies of the people" anyone who "spread rumors" that this over 80% individual peasant country ever will have collective farms...)

☒ WOMEN'S LIBERATION — IN TARTU UNIVERSITY, ESTONIA. Former member of parliament and minister of Lithuania, an activist Social-Democrat, Vladas Požėla (Pozhela), in his "Jaunystės Atsiminimai" (Memories of Youth), published by American Lithuanian Social - Democrat's Society, notes that Tartu university in Estonia, (where he was studying under assumed name — because he was wanted in Lithuania for 1905 revolutionary activities such as damands for Lithuania's independence — while even the name of Lithuania was absorbed into Russian), during W. W. I was the first university to open doors for women: the law said, "Persons with high school education are accepted to study at the university"; Russian government held that persons are men — Tartu university interpreted that women also are persons.

☒ DAY OF SHAME — (it is!). It's the title of Algis Rukšėnas' book, (The truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant during the Russian-American confrontation off Martha's Vineyard), $8.95, David McKay Co.,

A "YEAR OF SHAME" - someday will be the proper title of a book on Allied Armies forced transfer to Reds of many hundreds of thousands of men, women and children in Europe when Eisenhower was top commander; this information is still kept in Washington as unreleasable secret...

Clem's Polskie Deli

*** Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.**

*** Featuring Imported Krakaus Polish hams, beer, wine and groceries.**

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles

759-5058

LITHUANIANS MAKE NEWS

IN MEMORIAM

JUOZAS PAJAUJIS
(1894.3.14 1973.6.10)

According to "Naujienos", Chicago, Ill. on Sunday morning, June 10th, the famous politician, economist and journalist **Juozas Pajaujis** has succumbed to death. He was born in the county Punskas, district of Suvalkai, in Lithuania. Having completed his political and law studies he became the head of the press and propaganda bureau of the first Lithuanian Coalition Government under M. Šleževičius. It was in response to his appeals to the Lithuanian nation that the first Lithuanian volunteers rallied to defend their country's independence.

Juozas Pajaujis was associated from 1918 with the country's Populists movement. A member of the Diet he opposed the coup d'etat of 1926, was incarcerated and sentenced to death by a military tribunal. The sentence was commuted to one of life-long inprisonment, and later he was banished from Lithuania.

The first year of Soviet invasion found him back to his country (1940) but now he was imprisoned by the bolshevists. Only with the outbreak of World War II on June 23, 1941, that proclaimed the restitution of Lithuania's independence, Juozas Pajaujis was delivered from prison in Vilnius and was invited to the post of Minister of Labor and Social Welfare in the new provisional Lithuanian Government.

J. Pajaujis came to the U. S. in 1946. His chief activities centered around the American Lithuanian Council (ALT), he was on the Central Committee of the Populist Union which he represented at international congresses; he,edited the "Varpas" (Bell) magazine and also wrote on cardinal problems for Lithuanian publications. One such grave problem was that of Russian genocide towards Lithuanians — which proved too overwhelming a struggle for an isolated patriot to wage by himself. A.

Dedication of a monument to celebrate the Hundert Years of Lithuanian Settlements in Cleveland, with Bishop W. N. Cosgrave, Father G. Kijauskas, SJ, and Rev. K. Žemaitis present.

Clevelando lietuvių šimtmečiui atžymėti paminklo iškilmės gegužės 13.
Foto V. Bacevičius

DR. JONAS B. GENYS,

Research Associate Professor at the University of Maryland's Natural Resources Institute was among 300 Heritage Groups leaders participating in the National Republican Heritage Groups Convention in Washington, D.C. May 11-13.

The three-day event included general sessions, election of Council officers, revision of by-laws and council policies, and a White House visit. The organization represents over a thousand clubs, and is supported by a large segment of Americans.

At this convention, Dr. J. Genys was selected as the "most outstanding individual" of the year and was honored by the "Dwight D. Eisenhower Meritorious Service Award" that was presented him during the banquet where Julie and David Eisenhover participated. Dr. Genys met high standards for the award in particular for his activities among Americans of Lithuanian descent.

Dr. Genys lives in Seabrook, Mr., married, and is father of two school-age girls. He is chairman of the Lithuanian Word Community Congress, Lithuanian American Republican Federation, Lithuanian American Community of greater Washington, and was Chairman of Lithuanian American Central Committee for the Re-election of the President.

The monument to celebrate the Centennial of Lithuanian Settlement in Cleveland. Its author is arch. E. Kersnauskas.

Paminklas atžymėti lietuviams ateiviams Clevelande ir jo autorius arch. E. Kersnauskas.

Rūta Lee-Kilmonytė visits Cleveland's Lithuanian Radio Program studio "Tėvynės Garsai", WXEN-FM. She appeared there with the City's Director of Utilities R. Kudukis and wife and with the Program director J. Stempužis (right, next to Rūta Lee).
Photo V. Bacevičius

Rūta Lee-Kilminytė Clevelando Liet. Radijo programoje.

• Pope Paul VI, is having a new gallery opened on June 23rd that will be dedicated to American modern art. Instructed to purchase and collect in the U. S. the necessary 600 paintings and sculptures for it in the 12 halls of the Borgia castle gallery are **Bishop Paul Marcinkus** and the Pope's private secretary Pasquale Macchi.

"Naujienos", Lithuanian daily in in Chicago, reports that 30 works have already been acquired by Bishop Marcinkus' orders through a New Yodk agency for the amount of $500,000. American contributors are also sponsoring some of the purchases for the new representative — unique collection of modern American art at the Vatican.

Prof. dr. kun. Viliaus Gaigalaičio (m. 1945 lapkr. 30) ir žmonos kapas (m. 1965 rugp. 2 d) Bretten kapuose.

Tai vienintelis lietuviškas kapas Bretten kapuose, netoli Schwarzwaldo. Jo įrašas: "Dar vienas poilsis skirtas Dievo žmonėms. Ebr. 4, 9. Jis dirbo, vargo ir kovojo, kad patarnautų žmonėms ir žemiškai tėvynei ir kartu įsigytų dangišką..ą." Foto Fr. Skėrys

A single Lithuanian tombstone at Bretten, near Schwarzwald, Germany. It tells of the resting place of the eminent Prussian Lithuanian patriot Rev. V. Gaigalaitis and his wife.

VEIDAI IR VAIZDAI — Atkelta iš 17 psl.

IŠ JAUNŲ BALTIEČŲ KONKURSO BOSTONE

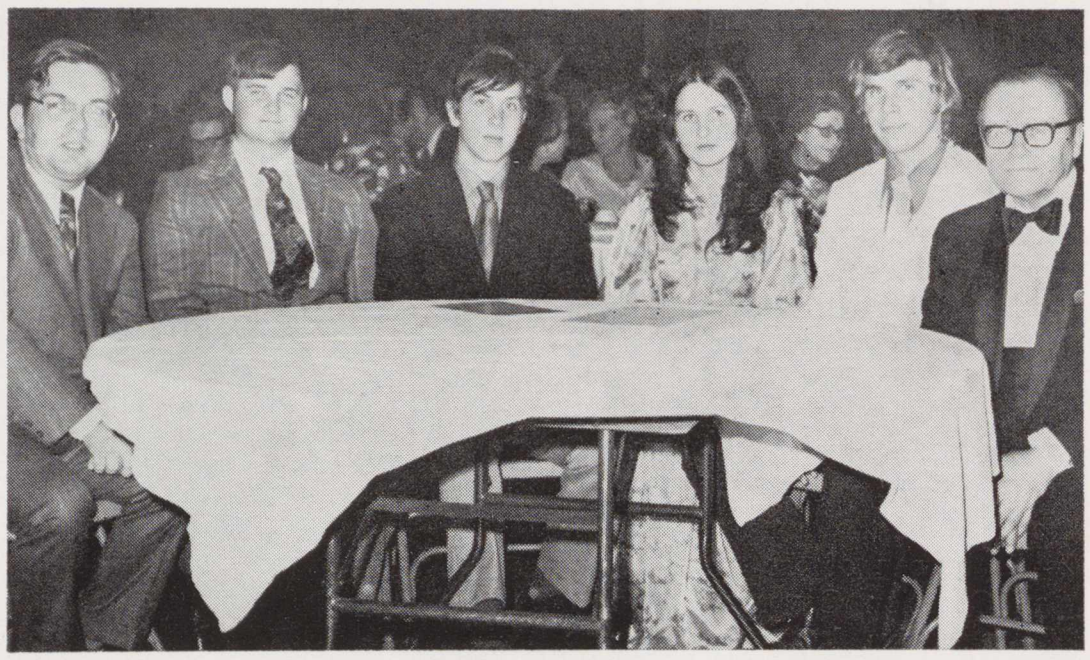

Baltiečių-Amerikiečių konkursinio koncerto dalyviai Bostone — iš kairės: Stephen Panico, pianistas; Wayne Aleska, tenoras, Saulius Cibas, pianistas; Jūratė Litchfield, sopranas; Erik Veski, pianistas, Leonid Milius, akompanitorius.

Contestants at the Baltic Musical competition in Boston, Mass.

Pianistas Saulius Cibas, Naujosios Anglijos Baltų-Amerikiečių draugijos surengtame konkursiniame koncerte Bostone gegužės 5 d. laimėjęs I vietą.

Pianist Saulius Cibas, first prize winner.

Foto K. Daugėla

Vokietijos LB valdyba 1973-4 m.: iš k. — A. Palavinskas, ižd., kun. Br. Liubinas, pirm. J. Barasas, vicp.

Foto Luise Wendel

Board executives of the Lithuan. Community in Germany.

Vasario 16 gimnazijos Ev. Jaun. Ratelio ekskursijos dalyviai Schwarzwalde prie Nagoldo upės.

A group of the Gymnasium of February 16th, Germany, on a vacation trip in Schwarzwald.

Foto Fr. Skerys

DAINAVOS STOVYKLAVIETĖS ežeras.

A lake at the Dainava resort, Mich.

Foto Al. Astašaitis, Jr.

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

6% UŽ TERMINUOTUS CERTIFIKATŲ ĮNDĖLIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

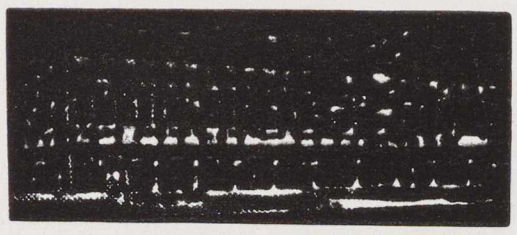

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.
Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply $6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. **Stasė Pautienienė;** ižd. **J. Mitkus,** 3375 Bennett Dr., Hollywood, Calif. 90068; Programos vedėjai: Vl. Gilys, P. Jasiukonis, vyr. red. **S. Pautienienė,** 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403 (213) 828-3779.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijeje, veikianti nuo 1934 m. bal. m., vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima **sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m**
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10 val. — 11 val. priešpiet.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.
"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.
Visos programos iš
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS
Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Įsteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Petras Petrutis.**
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio CITTA DEL VATICANO.

Skolingiems mūsų prenumeratoriams primename, kad prenumeratos skolos sunkina žurnalo leidimą.

LITHUANIAN RADIO FORUM
Bi-Lingual Civic program in English and Lithuanian
Produced by **Anthony J. RUDIS**
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Saturday 8 p. m. to 9 p. m.
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.:: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA
WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Vedėjas — **Ralph Valatka**
Telefonas: 537-5550.
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE
WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 905 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — inž. **Vacys Urbonas.**
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Telefonas: KE 7-9642.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connnecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius.**
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas **J. J. Stukas.**

"LAISVĖS ŽIBURYS"
Girdima **kievieną sekmadienį**
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: **Romas Kezys,** 62-15 69 place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R.. Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sekmadieniais 6 val. popiet.
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: **Pr. Puidokas,** pirm., 580 Wilkins St., (14621); **A. Cieminis,** vicep.; **R. Kiršteinas,** sek. 229 Nester St. (14621); **V. Žmuidzinas,** ižd., **L. Laukaitienė,** narė.
Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A. Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziakonas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinas, Br. Krokys, V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Šiurilienė, V. Žmuidzinas.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 kilocysles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius.**
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Įsteigta 1966

WCIN - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 S. Oakland Ave., Chicago, Ill.
Tel. (312) 778-2100 60636

Tolius Šlutas, vald. pirm.

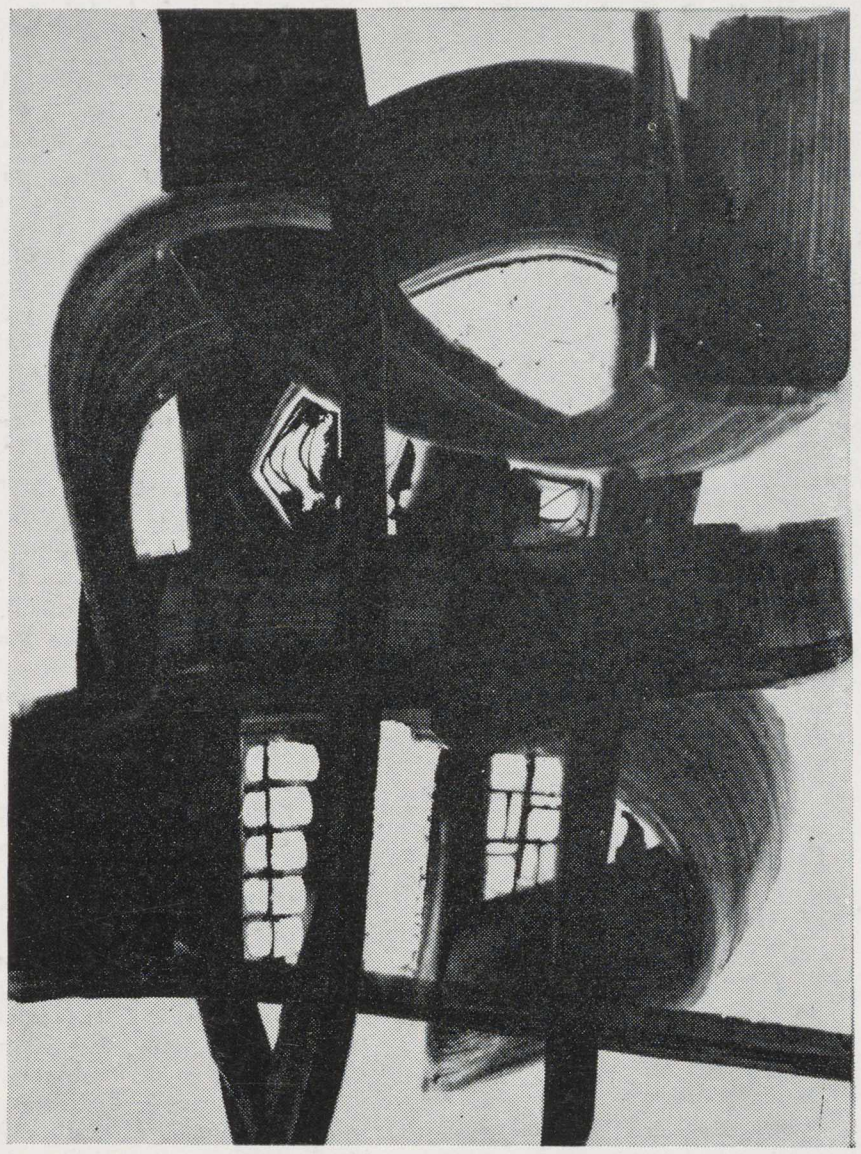
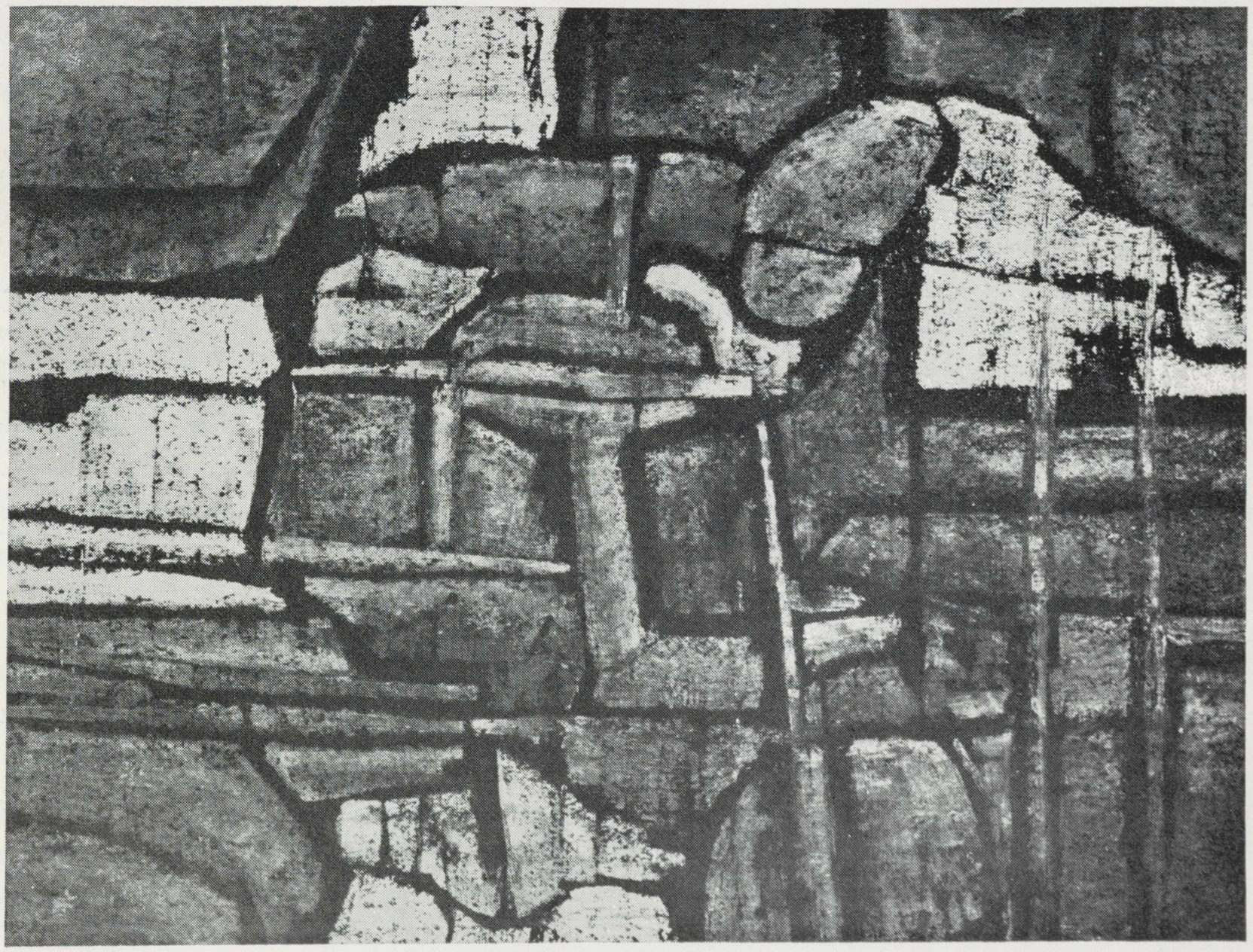
IŠ DAIL. ALFONSO DOCIAUS DAILĖS DARBŲ